

รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยด้านจิตสังคมและความสุขที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานของครู
ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

ผู้วิจัย

อ้อมเดือน สดมณี

อุษา ศรีจินดารัตน์

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำนำ

พฤติกรรมการทำงานของครูเป็นเรื่องที่ควรให้ความสนใจโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อครูต้องจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจและการทุ่มเทจากครูสูงขึ้น ปัจจัยนำที่งานวิจัยนี้เลือกสรรมาล้วนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสำคัญต่อการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย สำหรับปัจจัยด้านความสุขที่งานวิจัยนี้นำมาศึกษาก็คือเป็นปัจจัยที่ยังไม่มีผลศึกษามากนักในประเทศไทย ทั้ง ๆ ที่เป็นเรื่องที่ควรส่งเสริมให้มากขึ้นเพราะเป็นเรื่องของความผาสุกทางจิตใจโดยตรง งานวิจัยนี้จึงมีคุณค่าที่ได้นำเสนอผลของปัจจัยที่สำคัญต่าง ๆ ต่อพฤติกรรมการทำงานทั้งผลในเชิงปฏิบัติและในเชิงวิชาการ ทางสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ขอขอบคุณคณะผู้วิจัยที่สร้างผลงานวิจัยที่ดีเพื่อประโยชน์ของวงการศึกษาของไทยในยุคการปฏิรูปการเรียนรู้

(ดร. วิลาศลักษณ์ ชั่ววัลลี)

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยด้านจิตสังคมและความสุขใจที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานของครูในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา” คือ 1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานของครูด้านการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา ผู้ซึ่งอยู่ในสภาพการณ์ทางสังคม ลักษณะทางจิตและภูมิหลังแตกต่างกัน และ 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลร่วมระหว่างปัจจัยด้านสภาพการณ์ทางสังคม ลักษณะทางจิต ลักษณะทางศาสนาและภูมิหลังของครูในการอธิบายพฤติกรรมการทำงานของครูระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ที่ดำเนินงานตามแนวปฏิรูปการศึกษาในระดับต่างกัน โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นครูประถมศึกษา จำนวน 235 คน และ ครูมัธยมศึกษา จำนวน 320 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม รวม 7 ชุด ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ คือ สถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน ตัวแปรลักษณะทางจิตใจ ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน เจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา อิทธิบาท 4 และความสุขใจ โดยมีตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษา และมีปัจจัยภูมิหลังเป็นตัวแปรแบ่งกลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (T-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way analysis of variance) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way analysis of variance) และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า 1) ครูที่เป็นเพศหญิง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่เป็นเพศชายเพียงเล็กน้อย 2) ครูที่สอนระดับประถมศึกษา มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่สอนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย 3) ครูที่สอนทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนสูง จะมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำ 4) ครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงจะมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ 5) ครูที่มีอิทธิบาท 4 สูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่มีอิทธิบาท 4 ต่ำ 6) ครูที่มีเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาสูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการ

ปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่มีเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาด้า 7) ครูที่มีความสุขใจสูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่มีความสุขใจต่ำ 8) พฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษาแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจในตนและความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม กลุ่มครูที่สอนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ 9) ตัวแปรต่าง ๆ สามารถร่วมกันทำนายหรือพยากรณ์พฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาได้ โดยเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาเป็นตัวแปรที่สำคัญเป็นอันดับหนึ่งที่สามารถทำนายพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 18 กลุ่มจาก 19 กลุ่ม ส่วนอิทธิบาท 4 เป็นตัวแปรที่สำคัญเป็นอันดับสองที่สามารถทำนายพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 14 กลุ่มจาก 19 กลุ่ม แต่เป็นตัวแปรอันดับหนึ่งที่สามารถทำนายพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาทั้งในกลุ่มครูที่มีการศึกษาด้ากว่าปริญญาตรี และตัวแปรความสุขใจ เป็นตัวแปรที่สำคัญเป็นอันดับสามที่สามารถทำนาย พฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 9 กลุ่มจาก 19 กลุ่ม และเป็นตัวแปรเป็นอันดับสองที่สามารถทำนายพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาทั้งในกลุ่มครูที่มีสมรสแล้วและสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่

Abstract

The main purposes of this study were as follows: first, to explore the relationship between psychosocial factors and subjective well-being in reform behavioral performance of teachers related to educational reform in elementary and secondary schools; and secondly, to compare the predictive powers of psychosocial factors and subjective well-being for reformed behavioral performance in teachers involved in educational reform in elementary and secondary schools according to the bio-social characteristics of the teachers. This research sample consisted of 235 elementary school teachers and 320 secondary school teachers in Bangkok and in the suburbs. There were four sets of variables being assessed. 1) social support from supervisors, colleagues and students. 2) four psychological characteristics: internal-external control, attitude towards educational reform, the four paths of accomplishment in Buddhism or Iddhipada, and subjective well-being. The variables in the first and the second sets were used as on different occasions as independent and dependent variables in the statistical analyses. 3) The independent variable was the behavioral performance of teachers as a result of the educational reform. And 4) bio-social variables. These hypotheses were tested in this study by carrying out the t-test, ANOVA and Multiple Regression Analysis on various part of the data. Five important parts of the research results are reported here. 1) female teachers displayed higher performance than male teachers. 2) Elementary school teachers showed higher performance than secondary school teachers. 3) Secondary school teachers scored more highly in social support, internal locus of control, attitude towards educational reform, Iddhipada and subjective well-being than teachers at the lower levels. 4) The results showed that the internal control and social support in teachers were found to be highly related to performance, especially teachers in elementary and junior high schools. 5) The three psychological characteristics: attitude towards educational reform, Iddhipada and subjective well-being taken together were more powerful predictors of

performance (66.5%) in teachers regarding educational reform than other variables and the most powerful predictor was a teacher's attitude towards educational reform.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
ความหมายและความสำคัญของพฤติกรรมการทำงานตามแนวปฏิรูปการศึกษา	4
สถานการณ์ทางสังคมกับพฤติกรรมการทำงานตามแนวปฏิรูปการศึกษา	6
ลักษณะทางจิตกับพฤติกรรมการทำงานตามแนวปฏิรูปการศึกษา	10
ความเชื่ออำนาจในตนกับพฤติกรรมการทำงานตามแนวปฏิรูปการศึกษา	10
เจตคติต่อการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษากับพฤติกรรมการทำงานตามแนวปฏิรูปการศึกษา	13
อิทธิบาท 4 กับพฤติกรรมการทำงานตามแนวปฏิรูปการศึกษา	16
ความสนใจกับพฤติกรรมการทำงานตามแนวปฏิรูปการศึกษา	19
ลักษณะชีวสังคมกับพฤติกรรมการทำงานตามแนวปฏิรูปการศึกษา	23
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	24
นิยามปฏิบัติการ	24
สมมติฐานในการวิจัย	26

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	27
ประชากร	27
กลุ่มตัวอย่าง	27
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	29
การวิเคราะห์ข้อมูล	32
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
บทที่ 5 การสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	61
สรุปและอภิปรายผลการวิจัย	61
ข้อจำกัดในการวิจัย	68
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป	68
ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ	69
บรรณานุกรม	70
ภาคผนวก ก. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	76
ภาคผนวก ข. รายชื่อโรงเรียนในการเก็บรวบรวมข้อมูล	88

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	33
2	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ร่วมงานและนักเรียน อิทธิบาท 4 เจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา ความสุขใจ และพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษา (n=555)	36
3	แสดงจำนวนและร้อยละของระดับความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน ความเชื่ออำนาจในตน อิทธิบาท 4 เจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา ความสุขใจ และพฤติกรรมการทำงานของครู (n=555)	37
4	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษา เมื่อพิจารณาตามเพศ (n=555)	38
5	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว เมื่อพิจารณาตามตัวแปรระดับชั้นที่สอนเป็นตัวแปรอิสระ โดยมีพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษา เป็นตัวแปรตาม (n=555)	39
6	การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษา เมื่อพิจารณาตามระดับชั้นที่สอน (n=555)	39
7	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษา เมื่อพิจารณาตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน (n=555)	40
8	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของครูระดับประถมศึกษา เมื่อพิจารณาตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน (n=235)	41

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
9 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เมื่อพิจารณาตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และนักเรียน (n=157)	42
10 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อพิจารณาตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน (n=163)	43
11 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษา เมื่อพิจารณาตามความเชื่ออำนาจในตน (n=555)	44
12 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษา เมื่อพิจารณาตามอิทธิบาท 4 (n=555)	44
13 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของครูระดับประถมศึกษา เมื่อพิจารณาตามอิทธิบาท 4 (n=235)	45
14 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เมื่อพิจารณาตามอิทธิบาท 4 (n=157)	45
15 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อพิจารณาตามอิทธิบาท 4 (n=163)	46

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
16 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานของครู ตามแนวการปฏิรูปการศึกษา เมื่อพิจารณาตามเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา (n=555)	47
17 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของครูระดับประถมศึกษา เมื่อพิจารณาตามเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา (n=235)	47
18 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เมื่อพิจารณาตามเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา (n=157)	48
19 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อพิจารณาตามเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา (n=163)	49
20 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษา เมื่อพิจารณาตามความสุขใจ (n=555)	49
21 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของครูระดับประถมศึกษา เมื่อพิจารณาตามความสุขใจ (n=235)	50
22 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เมื่อพิจารณาตามความสุขใจ (n=157)	51
23 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อพิจารณาตามความสุขใจ (n=163)	51

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
24 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการทำงาน โดยพิจารณาตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน และความเชื่ออำนาจในตนในกลุ่มรวม (n=555)	52
25 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษา เมื่อพิจารณาตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนกับความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่มรวม (n=555)	52
26 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการทำงาน โดยพิจารณาตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน และความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่มครูที่สอนระดับประถมศึกษา (n=235)	54
27 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษา เมื่อพิจารณาตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนกับความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่มครูที่สอนระดับประถมศึกษา (n=235)	54
28 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษา โดยพิจารณาตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน และความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่มครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (n=157)	56
29 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษาเมื่อพิจารณาตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและ นักเรียนกับความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่มครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (n=157)	56
30 ร้อยละการทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายต่าง ๆ ที่มีต่อพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษา ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย	58

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

กระแสโลกาภิวัตน์ได้ส่งผลให้โลกก้าวสู่ยุคการค้าเสรี ไทยต้องแข่งขันทางเศรษฐกิจกับประเทศต่าง ๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ความเจริญนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงผลักดันให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ และส่งผลต่อวิถีชีวิต ค่านิยมและวัฒนธรรม กระแสโลกาภิวัตน์จึงให้ทั้งคุณและโทษ จึงจำเป็นที่คนจะต้องรู้เท่าทัน เลือกสรรสิ่งที่เป็นคุณ แต่ระบบการศึกษาไทยไม่ได้เอื้อให้ประชากรไทยเรียนรู้ ปรับตัว เลือกสรร เพื่อการยืนหยัดอยู่ในสังคมโลกโดยรักษาวัฒนธรรมไทยไว้ได้ มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูง ขาดสมดุลระหว่างความเจริญด้านวัตถุและจิตใจนำไปสู่ปัญหาสังคมต่าง ๆ มากมาย เช่น การกระจายรายได้ อาชญากรรม ยาเสพติด โสเภณี แรงงานเด็ก สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติถูกทำลาย ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษา หัวใจของการปฏิรูปการศึกษา คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งครูจะมีบทบาทและความสำคัญมากขึ้นเพราะครูจะต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนและผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นได้ต้องเริ่มต้นที่ครูเพราะครูเป็นผู้ดำเนินการและรับผิดชอบการจัดการเรียนการสอน

บทบาทหน้าที่ของครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2542 มีทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ และการอบรมจริยธรรมแก่นักเรียนควบคู่กันไป การปฏิรูปการเรียนรู้ คือ การปรับกระบวนการเรียนการสอนที่ตัวครูต่อเด็กเพื่อให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและรู้จักแสวงหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ให้เด็กได้เข้ามามีส่วนร่วมกำหนดบทบาทหน้าที่ของตนหรือที่เรียกว่า “การให้เด็กเป็นศูนย์กลางในการเรียน” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543 : 9) การส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพโดยมุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่งและคนมีความสุข รวมทั้งเป็นรากฐานที่สำคัญในอันที่จะพัฒนาสังคมไทยสู่สังคมที่เข้มแข็ง ซึ่งก็คือความมุ่งหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ดังกล่าวแล้วว่า

บุคคลที่มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข ก็คือครูนั่นเอง ครูจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประชากรของไทยให้มีคุณภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าปัจจัยใดที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานของครู

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานของครูด้านการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา ผู้ซึ่งอยู่ในสภาพการณ์ทางสังคม ลักษณะทางจิตและภูมิหลังแตกต่างกัน
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลร่วมระหว่างปัจจัยด้านสภาพการณ์ทางสังคม ลักษณะทางจิต ลักษณะทางศาสนาและภูมิหลังของครูในการอธิบายพฤติกรรมการทำงานของครูระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ที่ดำเนินงานตามแนวปฏิรูปการศึกษาในระดับต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลจากการวิจัยที่ได้พบจะเป็นแนวทางให้หน่วยงานในการพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครูได้อย่างถูกต้อง
2. สามารถวางเป้าหมาย สร้างชุดฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครู
3. เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าทางด้านพฤติกรรมการทำงานของครู อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิรูประบบการศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง ครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่ทำการสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ในปีการศึกษา 2545 จำนวน 235 คน ครูระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ทำการสอนนักเรียนในปีการศึกษา 2545 ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 320 คน รวมครูที่ศึกษา 555 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

ตัวแปรอิสระ

- สภาพการณ์ทางสังคม
 - ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงานและนักเรียน
- ลักษณะทางจิตใจ
 - ความเชื่ออำนาจในตน
 - เจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา
 - ความสุขใจ
- ลักษณะทางพุทธ
 - อิทธิบาท 4
- ลักษณะทางชีวสังคม
 - เพศ
 - อายุ
 - ระดับการศึกษา
 - สถานภาพสมรส
 - ขนาดโรงเรียน
 - ระดับชั้นที่สอน

ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษา

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายและความสำคัญของพฤติกรรมการทำงานตามแนวปฏิรูปการศึกษา

พระราชบัญญัติการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นพระราชบัญญัติที่กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาในด้านการบริหาร การจัดการครู มาตรฐานการศึกษา การเรียนรู้โดยเฉพาะในด้านการเรียนรู้ มีข้อดำเนินการเรียนการสอนที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมุ่งเน้นให้นักเรียน ท่องจำ ไม่ได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ จากการที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ชี้ให้เห็นว่า นักเรียนเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่สุดและนักเรียนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ทำให้มีการปฏิรูปการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นสำคัญ โดยบทบาทหลักของครูตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในด้านนี้คือการจัดการเรียนการสอนตามแนวการปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งการปฏิรูปการเรียนรู้คือ การปรับกระบวนการเรียนการสอนที่ตัวครูต่อเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและรู้จักแสวงหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ให้เด็กได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของตนหรือที่เรียกว่า “การให้เด็กเป็นศูนย์กลางในการเรียน” นั้นเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 9)

สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ (ดำรง บัวศรี. 2543 : 17-18) ได้ให้ความหมายของการสอนหรือการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาว่า หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ใด ๆ ที่ครูต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและเคารพในสิทธิหน้าที่ของนักเรียน มีการวางแผนจัดกิจกรรมและจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบและเน้นประโยชน์สูงสุดของนักเรียน โดยเปลี่ยนจากการลอกเลียนแบบ การท่องจำ มาเป็น การค้นหาความรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ที่ลงมือกระทำเองและการสร้างสรรค์ซึ่งจะทำให้ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข คิดเป็นทำเป็น มีพัฒนาการในทุกด้าน ชนาธิป พรกุล (2544 : 50) ให้ความหมายว่า เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการคิด การค้นคว้า การทดลองและการสรุปเป็นความรู้โดยตัวนักเรียนเอง ครูจะเปลี่ยนบทบาทจากการถ่ายทอดความรู้มาเป็นผู้วางแผนชี้แนะ จัดการและอำนวยความสะดวกให้นักเรียน และ จอห์น ดิวอี้ (ทิสนา แซมณี. 2542 :2 อ้างอิงจาก John Dewey. 1963) ซึ่งเป็นผู้

ริเริ่มคิดการเรียนรู้ด้วยการกระทำ “Learning by Doing” ได้ให้ความหมายว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนที่นักเรียนลงมือปฏิบัติ เปลี่ยนจากเป็นผู้รับมาเป็นผู้เรียนและเปลี่ยนบทบาทจากครูผู้สอนมาเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน

จากความหมายของการสอนหรือการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษาพอสรุปได้ว่า การสอนหรือการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษาเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมให้มากที่สุดโดยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง คิดเองทำเองและมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น โดยโรงเรียนจะต้องจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายจนนักเรียนสามารถสร้างความรู้และนำไปประยุกต์ใช้ได้ ซึ่งครูจะมีบทบาทในการจัดเตรียมการสอน วางแผนการเรียนรู้ร่วมกับนักเรียน จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ กระตุ้น ให้กำลังใจและช่วยแก้ไขและชี้แนะแนวทางการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องแก่นักเรียน

การวัดพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษา

ในการวัดพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวปฏิรูปการศึกษารั้งนี้ จะวัดที่การกระทำหรือจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูโดยเริ่มตั้งแต่การวางแผนการสอน การดำเนินกิจกรรมการสอนและการประเมินผลตามสภาพจริง ประยูร ผ่องอำไพ (2544 : 33 - 34) สร้างแบบวัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีเนื้อหาครอบคลุม 4 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ ด้านการวางแผนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ใช้วัดครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนในเขตกรุงเทพ ฯ มีลักษณะเป็นมาตรประเมินรวมค่า มีมาตร 5 อันดับ ตั้งแต่มากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 อภิญญา เหมระ (2544 : 41 - 42) สร้างแบบวัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีเนื้อหาครอบคลุม 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผล ใช้วัดครูธุรกิจสังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 5 มีลักษณะเป็นมาตรประเมินรวมค่า มีมาตร 4 อันดับ ตั้งแต่มากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 และ จินดา ทับจีน (2544 : 41 - 42) สร้างแบบวัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านการเตรียมการสอน ด้านการสร้างบรรยากาศในการเรียน ด้านการเอาใจใส่ผู้เรียน ด้านการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ด้านการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักคิด ด้านการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้จากกลุ่ม ด้านการใช้สื่อการสอนที่สร้างสรรค์ ด้านการรู้จักใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ด้านวินัยและ

จริยธรรม และด้านการประเมินผล ใช้วัดครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร ๙ มีลักษณะเป็นมาตรประเมินรวมค่า มีมาตร 5 อันดับ ตั้งแต่มากที่สุด จนถึงน้อยที่สุด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95

ส่วนในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวปฏิรูปการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยจะสร้างขึ้นเองจากนิยามปฏิบัติการ ประกอบด้วยมาตรวัดประเมินรวมค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวปฏิรูปการศึกษา

ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนหรือการทำงานของครูตามแนวปฏิรูปการศึกษามีด้วยกันหลายงาน ดังนี้ ถมรัตน์ บุญญานิตย์ (2541) ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ พบว่า ครูมีพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางด้านการเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ ด้านจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ด้านการสังเกตและประเมินพัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับมาก สุวรรณ ปิ่นแก้ว (2543) ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ครูมีการจัดการเตรียมการเรียนการสอนจัดลำดับของเนื้อหาและขั้นตอนการสอนได้อย่างเหมาะสมที่สุด อภิญา เหมระ (2544) ศึกษาจัดเตรียมการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พบว่า ครูรู้จักมีการจัดเตรียมการสอนด้านการเตรียมการในระดับมากโดยการจัดทำแผนการสอนที่มีองค์ประกอบครบถ้วน ส่วนด้านการวัดผลตามสภาพจริงมีน้อย และด้านการดำเนินการพบว่าครูมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอยู่ในระดับมาก คือ เน้นคุณภาพของผลงานที่นักเรียนสร้างขึ้นเอง

จากการศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนหรือพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวปฏิรูปการศึกษา พบว่า ครูมีพฤติกรรมการทำงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกับพระราชบัญญัติการปฏิรูปการศึกษา พ.ศ.2542 ผู้วิจัยจึงได้นำมาเป็นตัวแปรในการศึกษาพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวปฏิรูปการศึกษารั้งนี้

สถานการณ์ทางสังคมกับพฤติกรรมการทำงานของครู

สถานการณ์ทางสังคม หมายถึง สภาพแวดล้อมทางสังคมที่บุคคลประสบอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งอาจเอื้อหรือขัดขวางการกระทำในปัจจุบันของบุคคลได้ การรับรู้การสนับสนุนทางสังคมกับ

พฤติกรรมการทำงานซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน โรงเรียนเปรียบเหมือนสังคมย่อย ๆ ที่บุคคลภายในโรงเรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและครูก็เป็นบุคคลหนึ่งที่ต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น ๆ ได้แก่ ผู้บริหาร เพื่อนร่วมงานและนักเรียน ครูจะมีขวัญและกำลังใจดีเพียงใดในการทำงานขึ้นอยู่กับ การสนับสนุนจากส่วนต่าง ๆ ในโรงเรียน หากครูไม่ได้รับความร่วมมือในการจัดกิจกรรม ย่อมทำให้คุณภาพของงานของครูไม่ดีไปด้วย (Barnard. 1970 : 9) ดังที่ ฮับบาร์ด มูเลนแคมป์ และ บราวน์ (Hubbard , Muhlenkamp and Brown 1984 : 226) สรุปว่า การสนับสนุนทางสังคมเป็นโครงสร้างหลายมิติซึ่งประกอบด้วยการติดต่อสื่อสารในแง่ที่ดี ทำให้มีความรู้สึกผูกพัน มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ซึ่งจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน การสนับสนุนทางสังคมจึงเป็นปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างมีจุดหมายเพื่อการช่วยเหลือกัน แมกควัวร์ (Macquire 1983 : 51) มีความเห็นว่า การสนับสนุนทางสังคมเป็นทั้งความรู้สึก เป็นเจตคติ เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสนใจที่ได้รับจากครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนร่วมงาน จนเกิดเป็นเครือข่ายของการสนับสนุนในสังคม ดังนั้น การสนับสนุนทางสังคมไม่ใช่แค่เพียงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือด้านวัตถุและความมั่นคงทางอารมณ์เท่านั้นแต่รวมถึงการยอมรับว่าบุคคลมีส่วนร่วมในกิจกรรม มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคมด้วย และ คอบบ์ (Cobb 1976 : 300) กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคมเป็นการที่บุคคลได้รับข้อมูลข่าวสารและเข้าใจว่ามีบุคคลที่ให้ความรักความเอาใจใส่ มีคนเห็นคุณค่า ยกย่องและรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่มีความผูกพันและช่วยเหลือกัน และ ศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2532) ได้สรุปไว้ว่า การสนับสนุนทางสังคมหมายถึง การรับรู้ถึงแหล่งบุคคลที่จะให้ความช่วยเหลือด้านอารมณ์ เช่น ความรัก ความเห็นใจ ความเอื้ออาทร การยอมรับจากกลุ่มหรือด้านข้อมูลข่าวสารและการช่วยเหลืออื่น ๆ

ความสำคัญของการสนับสนุนทางสังคม

วอร์ธแมน (Worthman 1984 :25-34) กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคมมีผลต่อการลดอุบัติการณ์การเกิดเหตุการณ์เครียดในชีวิต ทำให้สามารถปรับและเปลี่ยนแปลงการรับรู้ของบุคคลต่อภาวะเครียดและสามารถลดระดับความรุนแรงของภาวะเครียด ช่วยแก้ไขความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรุนแรงของภาวะเครียดกับระดับการเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่ของบุคคล สามารถส่งเสริมการเผชิญภาวะเครียดของบุคคลโดยการกระตุ้นให้ผู้รับเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงวิธีการเผชิญความเครียด การได้รับข้อมูลต่าง ๆ จะทำให้การรับรู้ของบุคคลดีขึ้นเช่นเดียวกับที่ คราวฟอร์ด (Crawford 1978 : 41) เสนอทฤษฎีการดูดซับ

ความเครียดของการสนับสนุนทางสังคมไว้ว่า การสนับสนุนทางสังคมทำให้บุคคลเผชิญกับภาวะวิกฤตได้ง่ายขึ้นและทำให้ภาวะวิกฤตนั้นลดความรุนแรงลงโดยการได้รับการสนับสนุนเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร ทำให้บุคคลรู้สึกว่ามีคุณค่าในตนเอง ทำให้บุคคลเกิดความพยายามในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น การได้รับการสนับสนุนทางด้านอารมณ์ และความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ช่วยให้บุคคลมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง

ซึ่งสอดคล้องกับ ลาซารัส และฟอล์คแมน (Lazarus and Folkman 1984 :245) ที่สรุปว่า การสนับสนุนทางสังคมจะส่งผลต่อการปรับตัว คือ การรับรู้ถึงการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมมีความสำคัญต่อความพึงพอใจตนเองและพอใจในการดำเนินชีวิตของตนเอง การสนับสนุนทางสังคมจะช่วยป้องกันความเครียดและผลกระทบที่เกิดจากความเครียด ช่วยลดความรุนแรงของวิกฤตการณ์และเป็นแหล่งประโยชน์เพื่อการปรับตัวต่อวิกฤตการณ์

การสนับสนุนทางสังคมจึงมีส่วนช่วยส่งเสริมการเจริญเติบโตเพื่อการเพิ่มคุณค่าในตนเอง ทำให้มีอารมณ์มั่นคงและมีความสุขในชีวิต ลดความเครียดที่อาจเกิดขึ้นในชีวิต เป็นการดำรงไว้ซึ่งสุขภาพ การได้รับการยืนยันรับรองทำให้เกิดความมั่นใจและคาดการณ์การกระทำของบุคคลว่า เป็นที่ต้องการของสังคมและยังเป็นผู้รองรับเหตุการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤตในชีวิตโดยมีอิทธิพลต่อการตีความเหตุการณ์และการตอบรับทางอารมณ์ของบุคคลทำให้เกิดการปรับตัวที่ดีขึ้น (Pender 1987 อ้างถึงใน ดวงเดือน มุลประดับ ,2541 : 49)

การวัดการสนับสนุนทางสังคม

สาราชัน และคณะ (Sarason et al. 1983 : 129-130) วัดการสนับสนุนทางสังคมกับนักศึกษามหาวิทยาลัยวอชิงตัน 602 คน ด้วยแบบวัด SSQ (Social Support Questionnaire) จำนวน 27 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า มีมาตร 6 อันดับ ตั้งแต่พอใจมาก จนถึงไม่พอใจมาก มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 สำหรับประเทศไทย ศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2532) ได้นำแบบวัดของสาราชัน และคณะมาพัฒนาเป็นแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมของครู จำนวน 30 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า มีมาตร 6 อันดับ ตั้งแต่พอใจมาก จนถึงไม่พอใจมาก ใช้วัดแหล่งสนับสนุนทางสังคมของครูที่ได้รับขณะประกอบวิชาชีพ เป็นการให้ความช่วยเหลือด้านอารมณ์ เช่น ความรัก ความเห็นใจ ความเอื้ออาทร การยอมรับจากกลุ่มหรือด้านข้อมูลข่าวสาร และการช่วยเหลืออื่น ๆ ที่ได้รับจากผู้บังคับบัญชา เพื่อน ญาติ เพื่อนร่วมงาน สามีภรรยาหรือบุคคลอื่น ๆ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97

ส่วนในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือวัดที่ปรับปรุงมาจากแบบวัดการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมของ ศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2532) ร่วมกับแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามนิยามปฏิบัติการจาก 3 แหล่ง คือ ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน ประกอบด้วยมาตรวัดประเมินรวมค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการทำงาน

จากการศึกษาของ ศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2532) ศึกษาความแปลกแยกกับพฤติกรรมการทำงานของครูที่ทำงานในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่มีลักษณะทางจิตทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน ทศนคติต่อสภาพการทำงาน ความภูมิใจในตนเองและการสนับสนุนทางสังคม ในระดับสูงจะมีพฤติกรรมการสอน คือ การกระทำที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการสอนตามเนื้อหาวิชา ฯลฯ ในระดับสูงด้วย วิชัย เอียดบัว (2534) พบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมใหม่ของครู สอดคล้องกับ ปริญญา ณ วันจันทร์ (2536) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการทำงานของครู พบว่า การรับรู้การสนับสนุนจากสภาพแวดล้อมในการทำงานและประสิทธิภาพในการทำงานของครูมีความสัมพันธ์กันทางบวก รุ่งทิพย์ สมานรักษ์ (2536) ศึกษาการสนับสนุนทางสังคมกับความพึงพอใจในการทำงานของครู พบว่า ครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมสูงจะมีความรู้สึกต่องานตามสภาพความเป็นจริงสูงกว่าครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมต่ำ และ อัจฉราพร บุญญพนิต (2547) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูประถมศึกษา ก็พบว่า ครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมสูงเป็นครูที่มีพฤติกรรมการสอนสูงกว่าครูในกลุ่มตรงข้าม เช่นเดียวกัน

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางสังคม จะเห็นได้ว่าการสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานของครู ดังนั้น จึงคาดได้ว่า การสนับสนุนทางสังคม น่าจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวพฤติกรรมการทำงานของครู โดยครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมสูงจะมีพฤติกรรมการทำงานสูงกว่าครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมต่ำ

ลักษณะทางจิตกับพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวปฏิรูปการศึกษา

จากการวิจัยหาคุณลักษณะที่ดีของครูที่สังคมต้องการจากงานวิจัยหลายงานพบว่า นอกจากครูควรมีบุคลิกภาพที่ดี มีความสัมพันธ์กับเพื่อนและชุมชนในทางที่ดีแล้ว ครูต้องปฏิบัติงานหลักในหน้าที่ของครูคือ การอบรมสั่งสอนให้ดีขึ้น (เจลิยว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ . 2520 : 366) สอดคล้องกับแนวคิดของท่านพุทธทาสภิกขุ (2534 : 47-62) ที่ว่าครูนั้นมิใช่จะมีหน้าที่สอนแต่เพียงอย่างเดียว หากต้องเป็นผู้นำทางวิญญาณของเด็กด้วย การที่นักเรียนจะเป็นคนดี ครูจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคนโดยเฉพาะถ้าครูมีความพึงพอใจในการทำงานมาก มีความสุขที่จะทำก็สามารถทำงานได้เต็มความสามารถ เต็มเวลาและประสบความสำเร็จในการทำงานมาก นอกจากนี้ยังมีลักษณะทางจิตอีกหลายลักษณะที่มีผลต่อการทำงานของครู เช่น เจตคติต่อการทำงาน ความเชื่ออำนาจในตน และอื่น ๆ อันอาจเป็นสาเหตุของการมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนา ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความเชื่ออำนาจในตนกับพฤติกรรมการทำงาน

ความเชื่ออำนาจในตน – นอกตน (Internal – External control) เป็นลักษณะทางจิตที่สำคัญประการหนึ่งของบุคคลที่เป็นสิ่งบ่งบอกถึงความเชื่อในผลของการกระทำของตนเอง และความเชื่ออำนาจในตนนี้จะเป็แรงผลักดันให้บุคคลมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนาได้ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของความเชื่ออำนาจในตน-นอกตนไว้อย่างสอดคล้องกัน ดังนี้ รอตเตอร์ (Rotter.1966 : 1) กล่าวว่า คนที่มีความเชื่ออำนาจในตนเองจะรับรู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตเป็นผลเนื่องจากลักษณะพฤติกรรมและการกระทำของตน ส่วนผู้ที่มีความเชื่ออำนาจนอกตนจะรับรู้เหตุการณ์หรือผลต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตน ไม่ได้เกิดจากการกระทำของตน แต่เป็นผลมาจากโชคชะตา เคราะห์กรรม ความบังเอิญหรือได้รับอิทธิพลมาจากอำนาจของผู้อื่นให้เป็นไป สตรีกแลนด์ (Strickland. 1977 : 221) กล่าวว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนจะเป็นผู้ที่เชื่อว่าผลต่าง ๆ ที่ตนได้รับไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือผลร้ายก็ตามล้วนแต่เกิดจากการกระทำของตนทั้งสิ้น ส่วนผู้ที่มีความเชื่ออำนาจนอกตน จะเป็นผู้ที่เชื่อว่าผลต่าง ๆ ที่ตนได้รับไม่ได้ขึ้นอยู่กับการกระทำของตน แต่ขึ้นอยู่กัสาเหตุภายนอก เช่น โชคชะตา ความบังเอิญหรืออิทธิพลจากบุคคลอื่น ๆ ดังจะเห็นจากงานวิจัยของ ศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2532 : 64) กล่าวไว้ว่า ความเชื่ออำนาจในตน-นอกตน หมายถึง ความเข้ม (degree) ที่บุคคลรับรู้ว่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตน ขึ้นอยู่กับทักษะหรือ

ความสามารถของตน หรือ ขึ้นกับโชคชะตาและ/หรืออำนาจที่อยู่นอกเหนือการควบคุมและความเข้าใจของตน คนที่เชื่ออำนาจภายในตน หมายถึง บุคคลที่เชื่อว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวต่าง ๆ เกิดจากการกระทำของตนเองและตนสามารถควบคุมให้เป็นไปตามต้องการได้ ส่วนคนที่เชื่ออำนาจภายนอกตน หมายถึง บุคคลที่เชื่อว่าสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนนั้น เป็นผลจากพฤติกรรมหรืออำนาจการตัดสินใจและความเข้าใจของบุคคลอื่นที่เขาไม่สามารถควบคุมได้ และ วิชัย เที่ยงบัว (2534 : 52-53) กล่าวว่า ปริมาณความเชื่อของครูผู้ตอบที่เชื่อว่าตนสามารถที่จะทำให้เกิดผลดีหรือผลเสียแก่ตนและงานของตนได้ตามที่ตนปรารถนาและมุ่งหวัง ครูที่เชื่อเช่นนี้เรียกว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตน ส่วนครูที่เชื่อว่าโชคชะตา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ บุญกรรมหรืออำนาจลึกลับและความบังเอิญเป็นผู้กำหนดแนวทางและความสำเร็จในชีวิตของตน ครูประเภทนี้เรียกว่าเป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตน และปริญญา ณ วันจันทร์ (2536 : 23) สรุปไว้ว่า ความเชื่ออำนาจในตน-นอกตน เป็นกระบวนการรับรู้อำนาจในการควบคุมผลการกระทำ โดยเห็นว่าอำนาจในการบันดาลให้เกิดผลกับตนมี 2 ลักษณะ คือ ปัจจัยที่อยู่เหนือการควบคุมของตนเอง กับปัจจัยความสามารถของตนเอง หลังจากนั้นจึงใช้การรับรู้คุณค่าการกระทำในอนาคต

จากความหมายที่ได้กล่าวข้างต้นทั้งหมด สามารถสรุปได้ว่า ความเชื่ออำนาจในตน คือ การที่บุคคลรับรู้สิ่งที่เกิดขึ้นกับตนไม่ว่าจะสำเร็จหรือล้มเหลว จะเกิดผลดีหรือผลเสียกับตนเอง หรือผู้อื่นนั้นขึ้นอยู่กับกระทำของตนเองและสามารถควบคุมให้เป็นไปตามที่ต้องการได้

การวัดความเชื่ออำนาจในตนกับพฤติกรรมการทำงาน

เครื่องมือที่ใช้วัดความเชื่ออำนาจในตนนั้น โดยทั่วไปมักยึดหลักเกณฑ์ของ Rotter (ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ. 2532 : 28 ; อ้างอิงมาจาก Pervin. 1980 : 510) ที่เสนอไว้ว่า “เมื่อบุคคลรับรู้ตัวเสริมแรงในลักษณะว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวเขาเกิดจากการกระทำของเขา หรือบุคลิภาพที่ค่อนข้างแน่นอนของเขา ก็สามารถตัดสินใจว่าเขามีความเชื่ออำนาจในตน และในทางตรงข้าม หากบุคคลรับรู้ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเขานั้นขึ้นอยู่กับโชค ความบังเอิญหรือภายใต้อำนาจของบุคคลอื่น ก็สามารถตัดสินใจว่าเขามีความเชื่ออำนาจนอกตน” ซึ่งเครื่องมือนี้ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงทั้งความเชื่ออำนาจในตน-นอกตน โดยให้เลือกคำตอบข้อใดข้อหนึ่งใน 2 ข้อ ต่อมา ลีเวนสัน (ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ. 2532 : 28 ; อ้างอิงมาจาก Levenson and Miller. 1976) ได้พัฒนาเครื่องมือของ Rotter มาเป็นลักษณะมาตราประเมินรวมค่า และใช้ความรู้สึกว่าถูกควบคุมโดยผู้อื่น (Powerful others) กับการเกิดขึ้นโดยบังเอิญ (Chance or

Undered) อันเป็นองค์ประกอบของความเชื่ออำนาจนอกตน ส่วนในเมืองไทย เริ่มมีการสร้างแบบวัดความเชื่ออำนาจในตนเมื่อปี 2523 โดย จินตนา บิลมาศ ได้สร้างแบบวัดความเชื่ออำนาจในตนและใช้วัดข้าราชการพลเรือน จำนวน 1,253 คน โดยใช้ชื่อว่า "แบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตการทำงานของข้าพเจ้า" มีลักษณะเป็นมาตรประเมินรวมค่า มีมาตรวัด 6 อันดับ ตั้งแต่ จจริงที่สุดจนถึงไม่จริงเลย จำนวน 20 ข้อ และ ในปี 2532 ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ ได้ปรับปรุงแบบวัดความเชื่ออำนาจภายในตน-นอกตน ของ จินตนา บิลมาศ เพื่อวัดความเชื่ออำนาจในตน-นอกตนของครูประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นมาตรประเมินรวมค่า มีมาตรวัด 6 อันดับ จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 4.17 - 7.31 และมีความความเชื่อมั่นเท่ากับ .90

ส่วนในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบวัดความเชื่ออำนาจในตนของ ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ (2532) โดยใช้ชื่อว่า “แบบวัดเหตุการณ์ในชีวิตการทำงานของข้าพเจ้า” ประกอบด้วยมาตรวัดประเมินรวมค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จจริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่ออำนาจในตน

ความเชื่ออำนาจในตนเป็นการคาดการณ์เกี่ยวกับความสามารถในการควบคุมและทำนายเหตุการณ์หรือผลที่เกิดจากการกระทำของตน ซึ่งมีงานวิจัยหลายชิ้นที่ยืนยันว่าความเชื่ออำนาจในตนเป็นลักษณะทางจิตที่พึงปรารถนาและนำไปสู่การมีพฤติกรรมการทำงานที่ดี เช่น แอทคินสัน และ เฟทเทอร์ (งามตา วรินทร์านนท์, 2534, อ้างอิงจาก Atkinson and Feather, 1966.) ที่พบว่า ความเชื่ออำนาจในตนเป็นลักษณะทางจิตที่เป็นพื้นฐานสำคัญของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เพราะความสามารถในการควบคุมสถานการณ์กระทำได้ดีเพียงใด เป็นปัจจัยที่กำหนดความพยายามในการทำงานของบุคคลนั้น ๆ ต่อมา ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ (2532) ศึกษาความแปลกแยกกับพฤติกรรมการทำงานของครูประถมศึกษา พบว่า ครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงจะมีพฤติกรรมการทำงานสูงกว่าครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ สอดคล้องกับ วิชัย เียดบัว (2534) ที่ศึกษาลักษณะจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูประถมศึกษา พบว่า ความเชื่ออำนาจในตนของครูเป็นลักษณะทางจิตที่สำคัญและเป็นตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมกรยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู และ รุ่งทิพย์ สมานรักษ์ (2536) พบว่าครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงจะมีความพึงพอใจในการทำงานสูงกว่าครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ รวมทั้ง สุวดี แยมเกษร (2547) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่สัมพันธ์กับ

พฤติกรรมการสอนของครูตามแนวปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ พบว่า ครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงจะมีพฤติกรรมการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติสูงกว่าครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่ออำนาจในตน จะเห็นได้ว่า ความเชื่ออำนาจในตนมีบทบาทสำคัญต่อการมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนา ซึ่งการวัดความเชื่ออำนาจในตนในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวัดความเชื่ออำนาจในตนเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานของครู ดังนั้น จึงคาดได้ว่า ความเชื่ออำนาจในตนน่าจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวพฤติกรรมการทำงานของครู โดยครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงจะมีพฤติกรรมการทำงานสูงกว่าครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ

เจตคติต่อการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษากับพฤติกรรมการทำงาน

เจตคติ เป็นลักษณะทางจิตประเภทหนึ่งของบุคคลที่มีความโน้มเอียงหรือมีความรู้สึกที่จะตอบสนองไปในทางชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้น ๆ หรือเป็นความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ โดยมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบรวมทั้งความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมเฉพาะอย่าง (นุชนารถ ธาตุทอง. 2530 : 20 ; อ้างอิงจาก Shaver. 1977 : 168) และได้มีผู้ให้ความหมายของเจตคติไว้มากมาย ดังต่อไปนี้ ฟิชบาย (Fishbien) ได้กล่าวว่า เจตคติเป็นสภาพความพร้อมของการจัดรูปแบบของจิตใจและประสาทตลอดจนประสบการณ์ พฤติกรรมของบุคคลเป็นการตอบสนองต่อวัตถุและสถานการณ์เข้ามาเกี่ยวข้อง กิลฟอร์ด (Guilford) อธิบายว่า เจตคติ คือ การบุคคลที่มีความโน้มเอียงในลักษณะชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย สนับสนุนหรือไม่สนับสนุนต่อการกระทำในสังคมหรือสิ่งที่มีอยู่ในสังคมอย่าใดอย่างหนึ่ง (สุรินทร์ เชื้อแก้ว. 2545 : 10 อ้างอิงจาก Fishbien. 1961 : 8 ; Guilford . 1975 : 456-467) ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524 : 5-9) อธิบายว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกที่แสดงออกอย่างมั่นคงต่อบุคคลหรือสถานการณ์ใน 2 ลักษณะ คือ มีทิศทาง (Direction) บวกหรือลบ ดีหรือเลวและปริมาณ (Magnitude) เป็นความเข้มข้นหรือความรุนแรงซึ่งบุคคลอาจจะมีเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างรุนแรง และมีเจตคติต่ออีกสิ่งหนึ่งเบาบางขึ้นอยู่กับความสำคัญของสิ่งเหล่านั้นด้วย เจตคติ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ (Mcquire. 1969 . 155 - 156 ; Shaver. 1977 : 168 - 170)

1. ความรู้เชิงประเมินค่า (Cognitive Component) หมายถึง การที่บุคคลรับรู้เกี่ยวกับวัตถุสิ่งของหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งความเชื่อของบุคคลต่อสิ่งเหล่านั้นว่าดีหรือเลว มีประโยชน์หรือโทษมากน้อยเพียงใด บุคคลส่วนใหญ่มักมีความรู้เชิงประเมินค่าสิ่งของต่าง ๆ เพียง

เล็กน้อยและอาจเป็นความรู้ที่ไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดอคติหรือมีเจตคติต่อสิ่งนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริง ก่อให้เกิดผลดีหรือผลเสียต่อบุคคลหรือส่วนร่วมได้ และเนื่องจากความรู้เชิงประเมินค่าเป็นต้นกำเนิดของเจตคติของบุคคล ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงเจตคติที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การปรับองค์ประกอบความรู้เชิงประเมินค่าให้ตรงกับความจริงแก่บุคคลนั้น

2. ความรู้สึกพอใจ (Affective Component) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจต่อสิ่งนั้น การที่บุคคลรู้ว่าสิ่งใดดีมีประโยชน์ บุคคลจะเกิดความรู้สึกชอบสิ่งนั้น และในทางตรงข้าม หากบุคคลรู้ว่าสิ่งใดไม่ดีมีโทษ บุคคลจะเกิดความรู้สึกไม่ชอบหรือเกลียดสิ่งนั้น ส่วนใหญ่แล้วความรู้สึกพอใจของบุคคลจะเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติและสอดคล้องกับความรู้เชิงประเมินค่าเกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ ด้วย ตามปกติแล้วถ้าสิ่งใดมีประโยชน์โดยตรงต่อตน บุคคลย่อมรู้สึกพอใจมาก แต่หากเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นที่ตนไม่รู้จักหรือต่อส่วนรวม โดยไม่เป็นประโยชน์ต่อตนมากนัก บุคคลจะรู้สึกพอใจเพียงเล็กน้อย ซึ่งการที่บุคคลรู้สึกพอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากทั้ง ๆ ที่สิ่งนั้นมีประโยชน์ต่อตนน้อยหรือไม่มีเลยแต่เป็นประโยชน์ของส่วนรวม แสดงว่าบุคคลนั้นเป็นผู้มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงโดยผ่านองค์ประกอบนี้

3. การมุ่งกระทำ (Behavior Intention Component) หมายถึง ความโน้มเอียงหรือความพร้อมที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตน ซึ่งความโน้มเอียงที่จะแสดงพฤติกรรมนี้เป็นแบบกว้าง ๆ ไม่เฉพาะเจาะจง การที่บุคคลจะมีพฤติกรรมใดเฉพาะเจาะจงขึ้นอยู่กับลักษณะทางจิตอื่น ๆ ของบุคคลและสถานการณ์ บุคคลจะกระทำพฤติกรรมตามเจตคติของตนต่อเมื่อบุคคลมีความเป็นตัวของตัวเอง คือ มีเหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 5 หรือ 6 มีความสามารถในการควบคุมตนเอง

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายของเจตคติต่อพฤติกรรมการทำงานไว้ดังนี้ ศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2532 : 65) และนุชนารถ ภาตุทอง (2539 : 37) ศึกษาเจตคติต่อการสภาพการทำงาน วิชัย เอียดบัว (2534 : 52) และปริญญา ณ วันจันทร์ (2536 : 42) ศึกษาเจตคติต่อวิชาชีพครู ซึ่งได้สรุปความหมายของเจตคติโดยรวมว่า คือ ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์และโทษ ความรู้สึกชอบและไม่ชอบของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งความพร้อมที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ดังนั้น เจตคติต่อการทำงานตามแนวปฏิรูปการศึกษา หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์และโทษ ความรู้สึกชอบและไม่ชอบของครูที่มีต่อการทำงานตามแนวปฏิรูปการศึกษารวมทั้งความพร้อมที่ครูจะกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตน

การวัดเจตคติต่อการทำงานตามแนวปฏิบัติการศึกษา

เจตคติเป็นพฤติกรรมภายในที่ไม่สามารถสังเกตหรือวัดได้โดยตรง ดังนั้นวิธีการวัดเจตคติต้องอาศัยการสรุปอ้างอิงจากพฤติกรรมภายนอกที่มองเห็นได้ทั้งที่ใช้ภาษาและไม่ใช้ภาษา ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี คือ (ปริญา ฌ วันจันทร์. 2536 : 31 - 32 อ้างอิงจาก เฉลิมศักดิ์ รวยอารีย์. 2523 : 23)

1. การสังเกตพฤติกรรมโดยตรง (Direct Observation) เป็นการศึกษาพฤติกรรมของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วสรุปอ้างอิงไปถึงเจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้น วิธีนี้มีข้อสำคัญ คือ วัดพฤติกรรมได้บางด้านและวัดได้ต่อเมื่อมีพฤติกรรมออกมาเท่านั้น จึงต้องใช้กำลังคนมาก เวลา มาก จึงไม่นิยมใช้วิธีนี้

2. วิธีการสร้างจินตภาพ (Projective Technique) เป็นวิธีกระตุ้นโดยรูปภาพที่คลุมเครือ การเติมเรื่อง การใช้นิทาน การใช้วิธีเล่นต่าง ๆ ทำให้บุคคลแสดงความคิดเห็นหรือปฏิกิริยาออกมา สามารถวัดเจตคติในระดับลึก ๆ ได้โดยที่เจ้าตัวอาจไม่รู้ตัว จึงเป็นวิธีที่นิยมใช้อย่างแพร่หลาย

3. วิธีการใช้คำบรรยายงาน (Self or Verbal Report) ได้แก่ การสัมภาษณ์ การใช้มาตรวัดต่าง ๆ เจตคติพิจารณาจากความรู้สึกตามที่บุคคลรายงานมา โดยจะแปลความรู้สึกของบุคคลที่ถ่ายทอดออกมาทางภาษาพูดเป็นคะแนนเจตคติของบุคคล การสร้างแบบวัดวิธีนี้ เฉลิมศักดิ์ รวยอารีย์ (2523) ได้สร้างแบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครู มีลักษณะเป็นมาตรประเมินรวมค่า มีมาตร 6 อันดับ ตั้งแต่จริงที่สุดจนถึงไม่จริงที่สุด จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 4.18 - 7.32 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 จินตนา บิลมาศ และคณะ (2529) ได้สร้างแบบวัดเจตคติต่อการทำงานราชการ มีลักษณะเป็นมาตรประเมินรวมค่า มีมาตร 6 อันดับ ตั้งแต่จริงที่สุดจนถึงไม่จริงที่สุด จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 3.81 - 7.17 และมีค่าความเชื่อมั่น < .01 และต่อมา ศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2532) สร้างแบบวัดเจตคติต่อสภาพการทำงาน 2 ด้าน คือ ด้านความรู้และความรู้สึกพอใจของครูที่มีต่อการทำงานในหน้าที่ครูผู้สอน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .56 ด้านที่สอง เป็นด้านแนวโน้มของการกระทำพฤติกรรมการสอนและอบรมนักเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .58 รวมจำนวน 20 ข้อ

ส่วนในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบวัดเจตคติของ ศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2532) ประกอบด้วยมาตรวัดประเมินรวมค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

งานวิจัยที่แสดงให้เห็นความสำคัญของพฤติกรรมการทำงาน เช่น วิชัย เอียดบัว (2534) ที่ศึกษาลักษณะจิตสังคัมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู ประถมศึกษา พบว่า ครูที่มีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครูมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการสูงกว่าครูที่มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการประกอบอาชีพครู อุบล ภัศระ (2535 : 78) พบว่า เจตคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการทำงานของครูมัธยมศึกษา ปริญญา ณ วันจันทร์ (2536) พบว่า เจตคติต่อวิชาชีพครูเป็นตัวทำนายที่น่าสนใจมากที่สุดในการทำนายประสิทธิภาพของครู สอดคล้องกับ อัจฉราพร บุญญพนิช (2547) ที่ศึกษาปัจจัยจิตสังคัมที่มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า เจตคติต่อการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นตัวทำนายที่สำคัญมากที่สุดในการทำนายพฤติกรรมการสอนของครู และ สุวดี แยมเกษร (2547) ศึกษาปัจจัยจิตสังคัมที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครูตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ ก็พบว่า ครูที่มีเจตคติที่ดีต่อการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติมีพฤติกรรมการสอนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติสูงกว่าครูที่มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการสอนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า บุคคลที่มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน จะมีพฤติกรรมการทำงานสูงด้วย ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงคาดว่า ครูที่มีเจตคติที่ดีต่อการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ น่าจะมีพฤติกรรมการทำงานสอนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติสูงกว่าครูที่มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ

อิทธิบาท 4 กับพฤติกรรมการทำงาน

อาชีพครูเป็นอาชีพหนึ่งที่จะต้องนำหลักธรรมทางศาสนายึดถือปฏิบัติเป็นอย่างมาก ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิดผลดีต่อการทำงาน โดยเฉพาะอิทธิบาท 4 เนื่องจากอิทธิบาท 4 เป็นหลักธรรมที่นำบุคคลไปสู่ความสำเร็จในทุก ๆ กิจกรรมไม่ว่าจะเป็นการศึกษาหรือหน้าที่การทำงาน พระธรรมปิฎก (2538 : 482) ได้ให้ความหมายของอิทธิบาท 4 ว่า อิทธิบาท 4 เป็นธรรมที่เป็นเหตุให้ประสบความสำเร็จหรือทางแห่งความสำเร็จ อิทธิบาท มาจากคำว่า อิทธิกับบาท ซึ่ง อิทธิ หมายถึง การบรรลุผล ความสำเร็จ ส่วนบาท หมายถึง รากฐานที่นำไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งมีอยู่ 4 อย่าง คือ

1. ฉันทะ คือ ความพอใจ ความชอบใจ ความยินดี ความต้องการ ความรักใคร่ต่อสิ่งนั้นในการทำงานให้สำเร็จและบรรลุจุดหมาย จุดเริ่มต้นของการทำงานขึ้นอยู่ที่ใจ เมื่อใจรักก็อยากทำ เต็มใจทำงานนั้น พระธรรมปิฎก (2538 : 496 - 499) กล่าวว่า บุคคลที่ทำการด้วยฉันทะ จะเริ่มต้นการกระทำจากความคิดหรือเข้าใจเหตุผลและได้ประจักษ์ผลที่ตามมาของการกระทำที่เป็นสาเหตุ จึงไม่เกิดทุกข์

2. วิริยะ คือ ความเพียร ได้แก่ ความบากบั่น ความพยายามทำหน้าที่อย่างไม่ทอดทิ้งในการทำงานแม้ว่าจะถูกใจ หากบุคคลใดเกิดหลักธรรมอิทธิบาท 4 ด้านวิริยะแล้ว บุคคลนั้นจะมีความเพียรพยายาม มีความเข้มแข็ง ไม่หวั่นกลัวหรือทอดทิ้งต่ออุปสรรคและความยากลำบาก และกลับเห็นว่าอุปสรรคหรือความยากลำบากนั้นเป็นสิ่งที่ท้าทายที่ต้องเอาชนะหรือปฏิบัติให้บรรลุความสำเร็จ และผลสำเร็จของงานนั้นเกิดจากความพยายามของตนมิใช่ผลจากการดลบันดาลจากสิ่งใด ๆ

3. จิตตะ คือ เอาใจใส่ เอาใจฝักใฝ่สิ่งนั้นไม่วางธุระ มีความคิดจดจ่อไม่ฟุ้งซ่าน ในการทำงานต้องเอาใจใส่กับงานที่ทำไม่ปล่อยปละละเลย คอยตรวจตรางานอยู่เสมอ จะสามารถปรับปรุงแก้ไขงานที่ทำให้ประสบผลสำเร็จได้ เป็นการตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำ หากบุคคลใดเกิดหลักธรรมอิทธิบาท 4 ด้านจิตตะแล้ว จะเป็นบุคคลที่มีจิตจดจ่อกับงาน มองเห็นความสำคัญของงาน หากมีความเสียหายอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้นหรือมีข้อบกพร่องในการทำงาน บุคคลนั้นจะสามารถแก้ไขได้อย่างทันท่วงที ไม่ปล่อยให้เกิดความเสียหายรุนแรง

4. วิมังสา คือ ความสอบสวนไตร่ตรอง หมั่นตรองเหตุผลในสิ่งนั้นในการทำงานโดยใช้ปัญญาพิจารณาเหตุผลในสิ่งนั้น ๆ ริเริ่มใช้วิธีการใหม่ ๆ เพื่อช่วยให้งานนั้นง่ายขึ้น การใช้ปัญญาจึงเป็นกุญแจสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จในการทำงาน หากบุคคลใดเกิดหลักธรรมอิทธิบาท 4 ด้านวิมังสาแล้ว จะใคร่ครวญ ตรวจตรา คิดหาเหตุผลและทดลองแก้ไขหรือปรับปรุงงานให้ประสบความสำเร็จหรือมีคุณภาพดียิ่งขึ้น

ดังนั้น อิทธิบาท 4 จึงเป็นหลักธรรมที่สำคัญและควรพัฒนาหรือปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวครู เพราะครูเป็นบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโดยเฉพาะแนวการปฏิรูปการศึกษาที่ครูมีบทบาทหน้าที่บางประการที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อครูมีความพอใจหรือฉันทะและมีใจรักการทำงานตามแนวปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะที่พึงประสงค์คือเป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข ครูจะมีการวางแผนการสอน ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนและประเมินผลตามสภาพจริงอย่างสม่ำเสมอ แม้จะมีอุปสรรคที่ขัดขวางไม่ให้เป็นไปตามเป้าหมายของการเรียนการทำงานตามแนวปฏิรูปการศึกษา ครูจะมีความเพียรพยายามเอาชนะ

อุปสรรคนั้น ๆ โดยไม่ทอดทิ้งหรือมีวียะ นอกจากนี้ครูต้องมีจิตตะหรือความเอาใจใส่ผู้เรียนทั้งในเรื่องพฤติกรรมการสอนและความประพฤติที่ดีงามของนักเรียนโดยการตั้งใจรับรู้ในสิ่งที่กระทำไม่พุงซ่าน มองเห็นความสำคัญของการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษานั้น ครูจำเป็นต้องริเริ่มใช้วิธีการใหม่ ๆ ในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ ดังนั้นครูต้องมีวิมังสาหรือการตรวจตรา ใ้ปัญญา คิดหาเหตุผลและปรับปรุงวิธีการทำงานของตนได้ประสบความสำเร็จและมีคุณภาพยิ่งขึ้น จึงกล่าวได้ว่าหากครูใช้หลักธรรมอริยาบท 4 ในการทำงานแล้วย่อมแสดงถึงคุณภาพในการทำงานของครูด้วย

การวัดอริยาบท 4

ปริญญา ณ วันจันทร์ (2536) ได้ปรับปรุงแบบวัดอริยาบท 4 ของพัชรี ศรีทองนาถ (2518) เพื่อวัดลักษณะบุคลิกภาพที่ช่วยให้การปฏิบัติงานของบุคคลประสบความสำเร็จ ใช้กับครูประถมศึกษาในจังหวัดเชียงราย มีลักษณะเป็นมาตรประเมินรวมค่า มีมาตร 6 อันดับ ตั้งแต่จริงที่สุดจนถึงไม่จริงที่สุด และมีค่าความเชื่อมั่น .84 และ กนิษฐา ตัณฑพันธ์ (2541) ได้นำแบบวัดของ จารุพร แสงเป่า และคณะ (2539) ที่ถามเกี่ยวกับปริมาณความรู้สึของผู้ตอบที่มีต่อลักษณะการทำงานที่ประสบความสำเร็จในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม 4 ด้าน คือ ฉันทะ วริยะ จิตตะ วิมังสา จำนวน 23 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรประเมินรวมค่า มีมาตร 5 อันดับ ตั้งแต่จริงที่สุดจนถึงไม่จริงเลย มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.74 - 0.90 และมีค่าความเชื่อมั่น .98 ในแต่ละข้อ ไปใช้ถามเกี่ยวกับการทำงานของข้าราชการ

ส่วนในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดหลักธรรมอริยาบท 4 เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบวัดอริยาบท 4 ของ จารุพร แสงเป่า และคณะ (2539) ประกอบด้วยมาตรวัดประเมินรวมค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอริยาบท 4

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอริยาบท 4 กับพฤติกรรมการทำงานมีด้วยกันหลายชิ้น เช่น กนิษฐา ตัณฑพันธ์ (2541) ศึกษาลักษณะทางจิตสังคมและลักษณะทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานของพยาบาลตามบทบาทเชิงวิชาชีพ พบว่า พยาบาลที่มีอริยาบท 4 สูง

จะทำให้การพยาบาลด้านป้องกันมากกว่าพยาบาลที่อิทธิบาท 4 ต่ำ ปริญา ณ วันจันทร์ (2536) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการทำงานของครูประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย พบว่า อิทธิบาท 4 มีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของครู สอดคล้องกับ อัจฉราพร บุญญพนิต (2547) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูที่มีความอิทธิบาท 4 สูงเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากกว่าครูที่มีอิทธิบาท 4 ต่ำ และ สุวดี แยมเกษร (2547) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ พบว่า ครูที่มีความอิทธิบาท 4 สูง จะมีพฤติกรรมการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติมากกว่าครูที่มีอิทธิบาท 4 ต่ำ เช่นกัน

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า บุคคลที่มีอิทธิบาท 4 ในการทำงาน จะมีพฤติกรรมการทำงานสูงด้วย ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงคาดว่า อิทธิบาท 4 น่าจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษา โดยครูที่มีอิทธิบาท 4 สูง จะมีพฤติกรรมการทำงานสอนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติสูงกว่าครูที่มีอิทธิบาท 4 ต่ำ

ความสนใจกับพฤติกรรมการทำงาน

ชาวตะวันตกให้ความสำคัญกับความสุขมากโดยศึกษาความสุขจากคุณภาพชีวิตในรัฐที่มีรายได้สูง ซึ่งมีหัวข้อในการพิจารณา ได้แก่ ความสุขคืออะไร เราวัดความสุขได้หรือไม่อย่างไร สถานการณ์ใดที่เอื้อต่อความสุข จะเสริมสร้างความสุขได้หรือไม่และควรสร้างความสุขหรือไม่ ซึ่ง วิน ไฮเวน (Veenhoven. 1991 : 20) สรุปแนวทางการสร้างความสุขไว้ 3 ทาง ดังนี้

1. มีผลวิจัยแสดงให้เห็นว่าการจัดโปรแกรมพิเศษทางการศึกษาสามารถสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาลักษณะที่พึงปรารถนาได้
2. ผลงานของนักจิตบำบัดได้แสดงให้เห็นว่าสามารถช่วยแก้ปัญหาของบุคคลได้ แต่เพียงบางปัญหาเท่านั้น
3. การได้รับการถ่ายทอดทางสังคมจากครอบครัวค่อนข้างทรงพลังและมีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ความสุขใจของบุคคล

นอกจากนี้จากการประมวลสรุปแนวคิดเกี่ยวกับความสุขต่าง ๆ วิน ไฮเวน (Veenhoven. 1991 : 10) ก็ได้สรุปว่า ความสุข คือ ความพึงพอใจในชีวิต (Life Satisfaction) หมายถึง ระดับที่บุคคลตัดสินค่าโดยรวมว่าคุณภาพชีวิตในด้านความพึงพอใจหรือชอบชีวิตของตนเองเพียงใด ซึ่งประกอบด้วยจิตใจและความรู้สึก ระดับความรู้สึก/จิตใจ คือ มีความรู้สึกที่ดีบ่อยเพียงใด มีความอึดอ้อม คือ ระดับที่รับรู้ว่าคุณภาพชีวิตในชีวิตรวมเพียงใด และ Argyle และ Martin (1991 : 77-79) นิยามความสุขไว้ 2 แนวทางที่เกี่ยวกับภาวะความสนุกสนาน (Joy) ในแนวเชิงอารมณ์และภาวะความพึงพอใจ (Satisfaction) ในแนวเชิงการรู้คิด ซึ่งจากการรวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับความสุข พบว่า ความสุขมีลักษณะตรงกันข้ามกับการไม่มีความสุขและมาจากสาเหตุที่แตกต่างกัน โดยความสุขมี 3 องค์ประกอบคือ 1) ความถี่และระดับผลทางบวกหรือความสนุกสนาน 2) ระดับเฉลี่ยของความพึงพอใจในช่วงเวลาหนึ่ง และ 3) การปราศจากความรู้สึกทางลบ เช่น ความซึมเศร้า

แนวคิดและทฤษฎีความสุขใจ

กว่า 20 ปี ที่ความสุขใจ (Psychological Well-being) ได้ถูกศึกษารวบรวมจากศาสตร์ 2 สาขา คือ จิตวิทยาและสังคมวิทยา ดังตัวอย่างจิตพัฒนาการ ได้แก่ ทฤษฎีทางจิตสังคมของ Erikson และการเปลี่ยนบุคลิกภาพของ Nengarten อธิบายวิถีทางของความสุขที่ต่อเนื่องควบคู่กับการเจริญเติบโตในวงจรชีวิตของบุคคล ทฤษฎีของ Maslow อธิบายความสุขของบุคคลด้านแนวคิดด้านการบรรลุความเป็นจริงแห่งตน เป็นต้น สำหรับความสุขตามแนวคิดทางสังคมวิทยาจะเน้นที่ความพึงพอใจในชีวิตเป็นพื้นฐานของความสุข (Well-being) ซึ่งแนวคิดนี้ถูกมองว่าเป็นองค์ประกอบด้านการรู้คิดและสามารถเพิ่มความสมบูรณ์ให้แก่ความหมายของความสุขได้มากขึ้น เช่น ระดับความสุขของประชาชนในยุคนั้นเปรียบเทียบกับยุคหนึ่ง ซึ่งแนวคิดนี้สามารถอธิบายเพิ่มเติมได้จากแนวคิดเกี่ยวกับความรู้สึกที่ดีของไดเนอร์ คือ จิตวิทยาเชิงบวกได้วิเคราะห์ความรู้สึกที่ดี (Subjective Well-Being/SWB) โดยการวัดด้านการรู้คิดและจิตใจของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับชีวิต ทำให้ค้นพบความก้าวหน้าในการจะเข้าใจองค์ประกอบของความสุข ความมุ่งหมายของความสุข อารมณ์และวัฒนธรรมที่มีต่อความสุข จากการสุ่มตัวอย่างและวิจัยเชิงคุณภาพ และทำให้สามารถสร้างดัชนีแห่งความสุขของประชากรระดับชาติได้ (Diener . 2000 : 34) ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ความรู้สึกที่ดีซึ่งอาจเรียกง่าย ๆ ว่า "ความสุข" (happiness) เป็นการวัดคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งด้านการคิดและจิตใจ โดยมุ่งให้ประชาชนวัดตนเองเป็นสำคัญ

(Diener . 2000 : 24) และตามความหมายของไดเนอร์แล้วก็คือ ความสุขใจของบุคคลซึ่งเป็นองค์ประกอบด้านจิตวิสัยของคุณภาพชีวิตนั่นเอง ซึ่งจากผลวิจัยของไดเนอร์และคณะที่ศึกษานักศึกษาจำนวน 7,204 คน จาก 42 ประเทศ จากการตอบคำถามเกี่ยวกับความเชื่อของคนที่มีความสำคัญต่อความสุข (Suh et al. 1998) พบว่าทุกกลุ่มต่างรายงานว่า ความสุขและความพึงพอใจในชีวิตมีความสำคัญสำคัญมากและคิดเกี่ยวกับตนเองเสมอ โดยมีเพียงร้อยละ 6 ที่ให้ความสำคัญกับเงินสูงกว่าความสุข แม้ประชาคมโลกจะมุ่งแสวงหาความต้องการทางด้านวัตถุแต่ก็ยังให้คุณค่ากับความสุขใจมากกว่า ความสุขใจจึงเป็นเป้าหมายที่มีค่าสูงกว่าความสุขทางวัตถุ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ความสุขของคนเรามี 2 ลักษณะ คือ ความสุขทางวัตถุและความสุขทางใจ

กระบวนการที่สำคัญของความสุขใจ

แนวคิดพื้นฐานของบรีคแมนและแคมเบล (Brickman and Cambell. 1971 : 36 - 37) ได้อธิบายกระบวนการของความสุขใจว่าเปรียบเหมือนกังหันลม เมื่อประสบความสำเร็จแล้วก็ควบคุม/ครอบครองได้ไม่นานก็จะเริ่มรอบใหม่อีกเพื่อนำไปสู่ระดับต่อไป ในทางตรงกันข้าม หากคนเรามีความทุกข์ ไม่นานก็จะปรับตัวได้ จากเหตุผลดังกล่าวนี้ สรุปได้ว่า คนเรามุ่งหวังไปสู่สิ่งที่สูงกว่าเสมอ ดังผลงานวิจัยของไดเนอร์และคณะ พบว่า รายได้ของประชากรของประเทศต่างๆ และความสุขใจมีความสัมพันธ์ทางบวกเพียงเล็กน้อย โดยผู้มีรายได้น้อยมีความสุขมากกว่าผู้ยากจนเพียงเล็กน้อย (Diener et al. 1993) นอกจากนี้พบว่าวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์อย่างมากกับความพึงพอใจในชีวิต โดยซุและคณะ (Suh et al. 1998) พบว่า ประเทศที่เป็นปัจเจกบุคคลมักใช้หลักความรู้สึกและอารมณ์ในการทำนายการตัดสินใจในชีวิต ขณะที่ประเทศที่มีสังคมหมู่่มาก มักคำนึงถึงบรรทัดฐานของสังคมในการประเมินชีวิตตน ดังนั้น ดัชนีความสุขของคนจะแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรม

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุขใจ สามารถนิยามความสุขใจตามแนวคิดของไดเนอร์ได้ว่า ความสุขใจประกอบด้วย 1) ความพึงพอใจในชีวิต เน้นความสำคัญในเรื่องทั่วไป ครอบครัว เพื่อนและโรงเรียนในอดีต ปัจจุบันและอนาคต 2) ความรู้สึกทางบวก ประสบการณ์ทางอารมณ์และความรู้สึกที่รื่นรมย์ 3) ระดับอารมณ์ความรู้สึกทางลบ ประสบการณ์ทางอารมณ์และความรู้สึกไม่พอใจเพียงเล็กน้อย

การวัดความสุขใจ

การวัดความสุขใจตามนิยามของ Argyle and Martin (1991 : 77-79) ใช้แบบวัดมาตรฐานประเมินรวมค่าโดยเริ่มจากแบบวัดความซึมเศร้าของเบค (The Beck Depression Inventory) ที่นำมาปรับปรุงได้ข้อคำถาม 29 ข้อ เรียกว่าแบบวัด Oxford Happiness Inventory มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .67 - .78

สำหรับการวัดความสุขใจตามนิยามของไดเนอร์ ในระยะแรกเป็นการสำรวจความสุขด้านต่าง ๆ จากการรายงานด้านตนเอง ดังการวิจัยของแอนดรูว์และวิทเฮย์ (Andrew and Withey. 1976) ใช้แบบวัดมาตรฐานประเมินรวมค่า มีมาตร 7 อันดับ ตั้งแต่น่าชื่นชมจนถึงเลวร้าย และแบบวัดของพาร์นาส (PANAS-Positive and Negative Scale) ซึ่งใช้ทั้งสองด้านร่วมกัน นอกจากนี้มีการศึกษาแบบธรรมชาติโดยสุ่มตัวอย่างตามประสบการณ์ (ESM-naturalistic experience - sampling method) นักวิจัยจะทำการสุ่มเพื่อวัดในช่วงเวลาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน รวม 1-4 สัปดาห์ โดยการวัดเพื่อรายงานตนเองเกี่ยวกับความพึงพอใจในชีวิตพบว่า ความพึงพอใจต่อเหตุการณ์เชิงบวกและลบที่ผ่านมาในชีวิตมีความสัมพันธ์รวมกันในระดับปานกลางถึงสูง (Sandvick, Diener and Seifflitz. 1993) สำหรับเมืองไทย ฉันทนา ภาคบงกชและคณะ สร้างแบบวัดความสุขใจจากนิยามความสุขของไดเนอร์เพื่อวัดความสุขใจของครูประถมศึกษาด้านความพึงพอใจในชีวิตเรื่องทั่วไป ครอบครัว เพื่อนและโรงเรียนในช่วงอดีต ปัจจุบันและอนาคต เป็นลักษณะมาตรประเมินรวมค่า มีมาตร 6 อันดับ ตั้งแต่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จนถึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .90

ส่วนในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เป็นแบบวัดความสุขใจของ ฉันทนา ภาคบงกช และคณะ ที่สร้างจากนิยามความสุขของไดเนอร์ ประกอบด้วยมาตรวัดประเมินรวมค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุขใจ

จากงานวิจัยของ รัชณีพร จารุงวณิชสกุล (2543) พบว่า ครูต้นแบบวิชาภาษาอังกฤษ มีหลักปฏิบัติงานคือ มีปรัชญาการทำงาน มีความศรัทธาในวิชาชีพ และมีความสุขในการสอนมานพ ตั้งเพชรศรีพงษ์ (2544) พบว่า การพัฒนาตนเองกับสมรรถภาพที่พึงประสงค์ด้านการสอนและการประเมินผล ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านวิชาการของครูมีความสัมพันธ์กันทางบวกค่อนข้างสูง สุวดี แยมเกษร (2547) พบว่า ความสุขใจเป็นตัวทำนายที่สำคัญที่สุดในการทำนาย

พฤติกรรมการสอนของครูตามแนวปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ โดยทำนายได้ถึงร้อยละ 31 และ อัจฉราพร บุญญพินิช (2547) พบว่า ความสุขใจเมื่อร่วมกับตัวแปรอื่น ๆ จะมีส่งผลต่อ พฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู เช่นกัน

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า ความสุขใจถือว่าเป็นตัว บังคับพื้นฐานของความสุขของบุคคลและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมโดยทั่วไปและพฤติกรรมเฉพาะ เช่น ในการทำงาน ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงคาดว่า ความสุขใจน่าจะมีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษา โดยครูที่มีความสุขใจสูงน่าจะมี พฤติกรรมการทำงานสอนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติสูงกว่าครูที่มีความสุขใจต่ำ

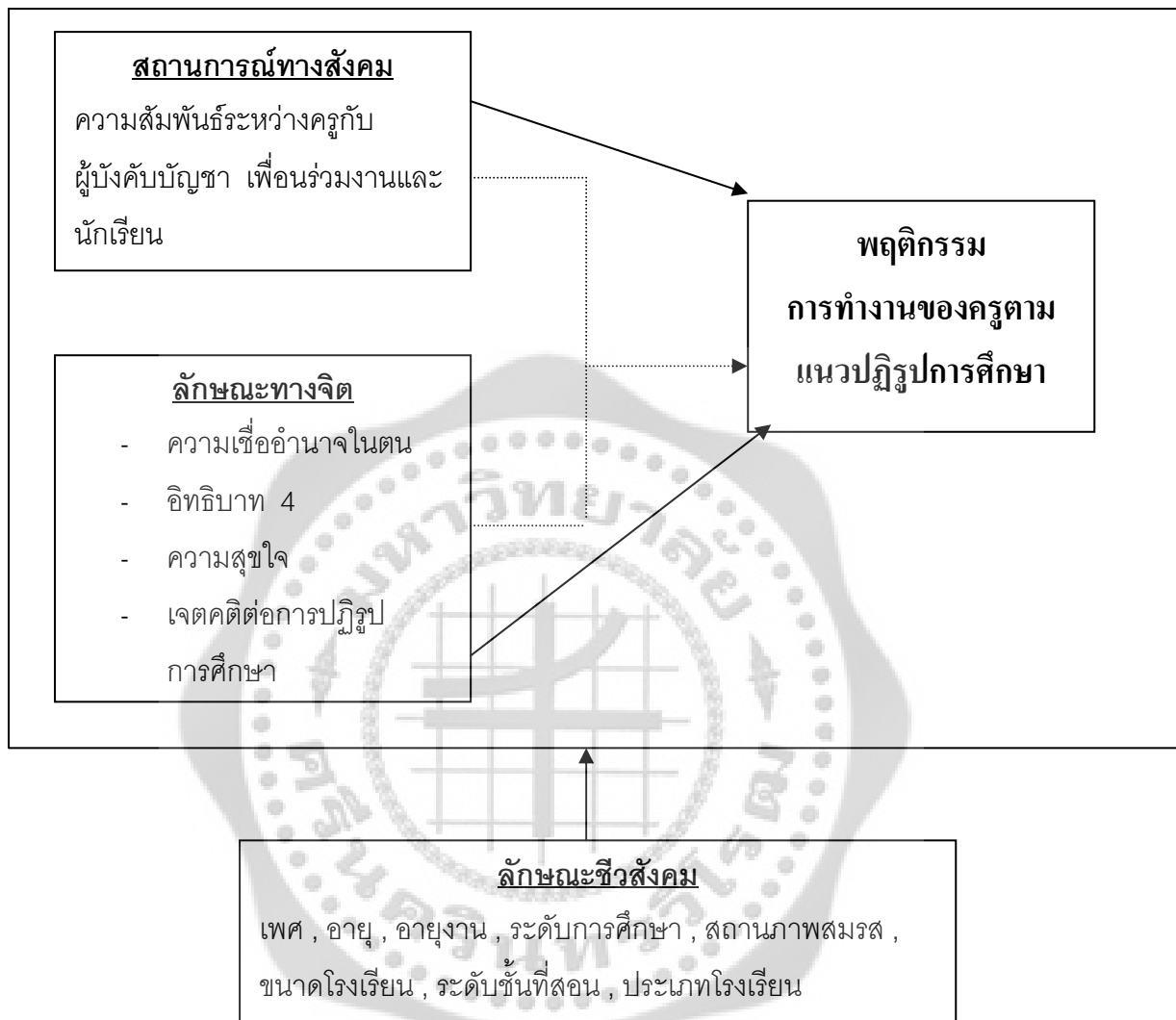
ลักษณะชีวิตสังคมกับพฤติกรรมการทำงาน

เพศกับพฤติกรรมการทำงาน

ประภาเพ็ญ สุวรรณ(2526 : 95) กล่าวว่า เพศหญิงมีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมได้มากกว่าผู้ชาย นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากความแตกต่างระหว่างเพศและความ สนใจแล้ว พบว่า เพศหญิงจะมีความอดทนในการทำงานที่ต้องใช้ฝีมือและความละเอียดอ่อน มากกว่าผู้ชาย (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 92, 146) และ พรทิพย์ อุ่นโหมล (2532 : 74) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายสุขาภิบาลและป้องกันโรค โรงพยาบาลชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายสุขาภิบาลและป้องกันโรค

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า เพศมีความเกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมการทำงาน ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงคาดว่า เพศน่าจะมีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษา โดยครูที่เป็นเพศหญิงน่าจะมี พฤติกรรมการทำงานสอนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาสูงกว่าครูที่เป็นเพศชาย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

นิยามปฏิบัติการ

พฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษา หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมให้มากที่สุดโดยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง คิดเอง ทำเองและมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น โดยโรงเรียนจะต้องจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายจนนักเรียนสามารถสร้างความรู้และนำไปประยุกต์ใช้ได้ ซึ่งครูจะมีบทบาทในการจัดเตรียมการสอน วางแผนการเรียนรู้ร่วมกับนักเรียน จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ กระตุ้น ให้กำลังใจและช่วยแก้ไขและชี้แนะแนวทางการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องแก่นักเรียน วัดโดยใช้แบบวัดที่ผู้วิจัย

สร้างขึ้นจากนิยามปฏิบัติการ ประกอบด้วยมาตรวัดประเมินรวมค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย

ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน หมายถึง การรับรู้ถึงแหล่งบุคคลที่จะให้ความช่วยเหลือด้านอารมณ์ เช่น ความรัก ความเห็นใจ ความเอื้ออาทร การยอมรับจากกลุ่มหรือด้านข้อมูลข่าวสารและการช่วยเหลืออื่น ๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การที่ครูรับรู้กับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และนักเรียนได้ให้ความรัก ความเห็นใจ ความเอื้ออาทร ให้การยอมรับจากกลุ่มและให้ข้อมูลข่าวสารและการช่วยเหลืออื่น ๆ แก่ตน วัดโดยใช้แบบวัดความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน ที่ปรับปรุงมาจากแบบวัดการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมของ ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ (2532) ประกอบด้วยมาตรวัดประเมินรวมค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย

ความเชื่ออำนาจในตน หมายถึง การที่บุคคลรับรู้สิ่งที่เกิดขึ้นกับตนไม่ว่าจะสำเร็จหรือล้มเหลว จะเกิดผลดีหรือผลเสียกับตนเองหรือผู้อื่นนั้น ขึ้นอยู่กับการกระทำของตนและสามารถควบคุมให้เป็นไปตามที่ต้องการได้ วัดโดยใช้แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน ที่ปรับปรุงมาจากแบบวัดความเชื่ออำนาจในตนของ ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ (2532) ประกอบด้วยมาตรวัดประเมินรวมค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย

เจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์และโทษ ความรู้สึกชอบและไม่พอใจของครูที่มีต่อการทำงานตามแนวปฏิรูปการศึกษารวมทั้งความพร้อมที่ครูจะกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตน วัดโดยใช้เป็นแบบวัดที่ปรับปรุงมาจากแบบวัดอิทธิบาท 4 ของ จารุพร แสงเป่า และคณะ (2539) ประกอบด้วยมาตรวัดประเมินรวมค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย

อิทธิบาท 4 หมายถึง ลักษณะบุคลิกภาพอย่างหนึ่งของครูที่ผลักดันให้ครูปฏิบัติงานได้สำเร็จลุล่วงตามความมุ่งหมาย ประกอบด้วย ฉันทะ หมายถึง ความพอใจในงาน เต็มใจที่จะทำงานนั้น ๆ ให้สำเร็จ วิริยะ หมายถึง ความพากเพียรพยายาม มานะบากบั่น ขยันมั่นเพียรในการทำงาน จิตตะ หมายถึง เอาใจใส่มีความรอบคอบในการทำงาน และวิมังสา หมายถึง การใช้ความคิดสติปัญญาใคร่ครวญ ไตร่ตรองและพัฒนางานอยู่เสมอ

ความสุขใจ หมายถึง ความพึงพอใจในชีวิต เน้นความสำคัญในเรื่องทั่วไป ครอบคลุมเพื่อนและโรงเรียนในอดีต ปัจจุบันและอนาคต มีความรู้สึกทางบวก ประสพการณ์ทางอารมณ์และความรู้สึกที่รื่นรมย์ และมีระดับอารมณ์ความรู้สึกทางลบ ประสพการณ์ทางอารมณ์และ

ความรู้สึกไม่พอใจเพียงเล็กน้อย วัดโดยใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างจากนิยามความสุขของไดเนอร์ ประกอบด้วยมาตรวัดประเมินรวมค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ครูเพศหญิง จะมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษามากกว่าเพศชาย
2. ครูที่สอนระดับประถมศึกษา จะมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษามากกว่าครูที่สอนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย
3. ครูที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนสูง จะมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษามากกว่าครูที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำ
4. ครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง จะมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษามากกว่าครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ
5. ครูที่มีอิทธิบาท 4 สูง จะมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษามากกว่าครูที่มีอิทธิบาท 4 ต่ำ
6. ครูที่มีเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาสูง จะมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษามากกว่าครูที่มีเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาต่ำ
7. ครูที่มีความสุขใจสูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษามากกว่าครูที่มีความสุขใจต่ำ
8. ครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนและความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับเพื่อนร่วมงานและนักเรียนสูง จะมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษามากกว่าครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนและความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำ
9. ตัวแปรกลุ่มลักษณะทางสังคม ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน และ ลักษณะทางจิต ได้แก่ ความสุขใจ ความเชื่ออำนาจในตน เจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา และ อิทธิบาท 4 ร่วมกัน สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาได้ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเปรียบเทียบความสัมพันธ์โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งสิ้น 555 คน มีการสร้างเครื่องมือวัดบางชุด ปรับปรุงและใช้เครื่องมือวัดจากโครงการแม่บท เช่น ความสุขใจ เก็บข้อมูลเชิงปริมาณได้แล้วนำมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มครูที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียด ดังนี้ คือ

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นนี้เป็นข้าราชการครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ครูสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กองมัธยมศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างนี้ใช้ในการศึกษาเป็นครูประถมศึกษา จำนวน 235 คน จากโรงเรียน 15 โรงเรียน และครูมัธยมศึกษา จำนวน 320 คน จากโรงเรียน 10 โรงเรียน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังรายละเอียดดังนี้

ที่	ชื่อโรงเรียน	ระดับ	ส่ง	รับ	ID
1	วัดประยุรวงศาวาส	ประถม	14	14	34 – 47
2	ประถมทวีธาภิเศก	ประถม	16	12	47 – 58
3	อนุบาลวัดนางนอง	ประถม	25	20	59 – 78
4	วัดหงส์รัตนาราม	ประถม	11	11	79 – 89
5	วัดหนึ่ง	ประถม	20	20	90 – 109
6	วัดเจ้ามูล	ประถม	12	12	110 – 121

ที่	ชื่อโรงเรียน	ระดับ	ส่ง	รับ	ID
7	โผสิตสโมสร	ประถม	20	17	122 – 138
8	วัดชัยชนะสงคราม	ประถม	14	11	139 – 149
9	มหาวิทยาลัยราชภัฏ	ประถม	8	8	150 – 157
10	วัดโบสถ์	ประถม	15	13	158 – 170
11	วัดพลับพลาชัย	ประถม	15	11	171 – 181
12	บางบัว	ประถม	30	29	242 – 270
13	สายน้ำทิพย์	ประถม	20	19	271 – 289
14	เอกชัย	ประถม	20	19	290 - 309
15	พิบูลย์อุปถัมภ์	ประถม	20	19	382 – 400
	รวม		260	234	
16	ไตรมิตรวิทยาลัย	มัธยม	40	39	1 – 33 , 182 – 187
17	สายปัญญารังสิต	มัธยม	40	33	188 – 220
18	โพธิสารพิทยากร	มัธยม	40	21	221 – 241
19	ศรีอยุธยา	มัธยม	40	33	349 – 381
20	สารวิทยา	มัธยม	40	39	310 – 348
21	ปทุมคงคา	มัธยม	40	18	401 – 418
22	สตรีสมุทรปราการ	มัธยม	40	37	419 – 455
23	สมุทรปราการ	มัธยม	40	40	456 – 495
24	สุรศักดิ์มนตรี	มัธยม	40	25	496 – 520
25	สวนกุหลาบวิทยาลัยนนทบุรี	มัธยม	40	35	521 – 555
	รวม		400	320	
	รวมทั้งหมด		660	555	

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบวัดข้อมูลส่วนตัวของครู ได้แก่ เพศ อายุ อายุงาน ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระดับชั้นที่สอน ขนาดโรงเรียน ประเภทโรงเรียนที่สอน แบบวัดความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน แบบวัดอิทธิบาท 4 แบบวัดเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา แบบวัดความสุขและแบบวัด พฤติกรรมการทำงานตามแนวปฏิรูปการศึกษา

1. แบบวัดความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน เป็นเครื่องมือวัดที่ปรับปรุงมาจากแบบวัดการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมของ ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ (2532) ร่วมกับแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามนิยามปฏิบัติการจาก 3 แหล่ง คือ ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน โดยเป็นข้อความเกี่ยวกับความรู้สึกเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ช่วยเหลือ เกื้อกูลจาก 3 แหล่งดังกล่าว จำนวน 10 ข้อ ประกอบด้วยมาตรวัดประเมินรวมค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย มีพิสัยอยู่ระหว่าง 0.36 – 0.72 และมีความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.82

ตัวอย่างแบบวัด

(0) ฉันปรึกษาเพื่อนร่วมงานเมื่อฉันมีปัญหาก็ไม่สามารถแก้ไขด้วยตนเอง

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

2. แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบวัดความเชื่ออำนาจในตนของ ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ (2532) โดยใช้ชื่อว่า “แบบวัดเหตุการณ์ในชีวิตการทำงานของข้าพเจ้า” เนื้อหาของแบบวัดจะสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานของคุณตามแนวปฏิรูปการศึกษาว่าผลดีหรือผลเสียต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการทำงานเป็นผลของการกระทำของคุณหรือเกิดจากบุคคลอื่น จำนวน 10 ข้อ ประกอบด้วยมาตรวัดประเมินรวมค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย มีพิสัยอยู่ระหว่าง 0.26 – 0.90 และมีความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์ แอลฟาเท่ากับ 0.88

ตัวอย่างแบบวัด

(0) ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการทำงานสอนให้ผลไม่คุ้มค่า

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. แบบวัดหลักธรรมอิทธิบาท 4 เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบวัดอิทธิบาท 4 ของ จารุพร แสงเป่า และคณะ (2539) เนื้อหาของแบบวัดสะท้อนให้เห็นถึงความชอบ ความตั้งใจจริง และความพากเพียรพยายามในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตน แม้ว่าจะพบปัญหาหรืออุปสรรคก็ไม่ย่อท้อ รวมทั้งพัฒนาตนเองและงานให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา โดยถามเกี่ยวกับปริมาณความรู้สึกรู้สึกของผู้ตอบที่มีต่อลักษณะการทำงานที่ประสบความสำเร็จในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม 4 ด้าน คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา จำนวน 10 ข้อ ประกอบด้วยมาตรวัดประเมินรวมค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย มีพิสัยอยู่ระหว่าง 0.60 – 0.83 และมีความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.92

ตัวอย่างแบบวัด

(0) แม้จะพบอุปสรรคใด ๆ ในการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญข้าพเจ้าก็จะมีวันย่อท้อ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. แบบวัดเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบวัดเจตคติ ของ ศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2532) เนื้อหาของแบบวัดจะสอบถามถึงการเห็นประโยชน์หรือโทษ ความพอใจหรือไม่พอใจ และความมุ่งมั่นที่จะกระทำพฤติกรรมการทำงานตามแนวปฏิรูปการศึกษาของครู จำนวน 12 ข้อ ประกอบด้วยมาตรวัดประเมินรวมค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย มีพิสัยอยู่ระหว่าง 0.89 – 0.92 และมีความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.91

ตัวอย่างแบบวัด

(0) ข้าพเจ้ายินดีที่จะช่วยเหลือแนะนำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนแต่ละคน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. แบบวัดความสุขใจ เป็นแบบวัดจากงานวิจัยของฉันทนา ภาคบงกช ที่สร้างจากนิยามความสุขของไดเนอร์ ลักษณะเนื้อหาแบบวัดเป็นการรายงานเกี่ยวชีวิตของตนเอง ทั้งในเรื่องการทำงาน ครอบครัวและเพื่อนของครู จำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วยมาตรวัดประเมินรวมค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย มีพิสัยอยู่ระหว่าง 0.46 – 0.74 และมีความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.92

ตัวอย่างแบบวัด

(0) ปัจจุบันชีวิตส่วนใหญ่ของฉัน มีความใกล้เคียงกับชีวิตในอุดมคติ/ในฝันของฉัน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. แบบวัดพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวปฏิรูปการศึกษา เป็นแบบวัดที่สร้างโดยฉันทนา ภาคบงกช ซึ่งสร้างขึ้นจากนิยามปฏิบัติการ เนื้อหาของแบบวัดจะสอบถามถึงพฤติกรรมการทำงานด้านการเตรียมการสอน การดำเนินการสอน การประเมินผลการสอน ตามแนวปฏิรูปการศึกษาของครู จำนวน 12 ข้อ ประกอบด้วยมาตรวัดประเมินรวมค่า 6 อันดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย มีพิสัยอยู่ระหว่าง 0.63 – 0.84 และมีความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.93

ตัวอย่างแบบวัด

(0) ข้าพเจ้าคั่นหาวิธีการวัดและประเมินผลเพื่อให้ตรงกับสภาพที่เป็นจริง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์หรือ SPSS (Statistical Package for Social Science Program)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

ตัวอย่าง

ข้อมูล

2.1 การหาค่าร้อยละ (Percentage) ใช้ในการบรรยายลักษณะทั่วไปของกลุ่ม

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้ในการวัดค่าเฉลี่ยลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เพื่อวัดการกระจายของ

ตัวอย่าง

2.4 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent T-test)

2.5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way analysis of variance) และ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way analysis of variance) เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป และหากพบผลความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe)

2.6 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) เพื่อหาตัวแปรอิสระที่มีประสิทธิภาพในการทำนายตัวแปรตาม

3. การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสนทนากลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 555 คน ผู้วิจัยได้นำเสนอจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยมีรายละเอียดในตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	65	11.70
หญิง	490	88.30
รวม	555	100.00
อายุ		
น้อยกว่า 45 ปี	200	36.00
มากกว่า 45 ปี	355	64.00
รวม	555	100.00
อายุงาน		
น้อยกว่า 20 ปี	164	29.50
มากกว่า 20 ปี	391	70.50
รวม	555	100.00

ตาราง 1 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าอนุปริญญาตรี	2	0.40
อนุปริญญา	5	0.90
ปริญญาตรี	467	84.10
สูงกว่าปริญญาตรี	84	14.60
รวม	555	100.00
สถานภาพสมรส		
โสด	148	26.70
สมรส	345	62.20
แยกกันอยู่	11	2.00
ม่าย	51	9.20
รวม	555	100.00
ระดับชั้นที่สอน		
ประถมศึกษา	235	42.30
มัธยมศึกษาตอนต้น	157	28.30
มัธยมศึกษาตอนปลาย	163	29.40
รวม	555	100.00
ขนาดโรงเรียน		
เล็ก	26	4.70
กลาง	104	18.40
ใหญ่	425	76.60
รวม	555	100.00
ประเภทโรงเรียน		
ระดับประถมศึกษา	235	42.30
ระดับมัธยมศึกษา	320	57.70
รวม	555	100.00

จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

1. เพศ กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 11.70 และเป็นเพศหญิง จำนวน 490 คน คิดเป็นร้อยละ 88.30
2. อายุ กลุ่มตัวอย่าง มีอายุน้อยกว่า 45 ปี จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 และมีอายุมากกว่า 45 ปี จำนวน 355 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00
3. อาชีพ กลุ่มตัวอย่าง มีอาชีวน้อยกว่า 20 ปี จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 29.50 และมีอาชีวนานกว่า 20 ปี จำนวน 391 คน คิดเป็นร้อยละ 70.50
4. ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง จบการศึกษาระดับต่ำกว่าอนุปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.40 อนุปริญญา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 0.90 ปริญญาตรี จำนวน 467 คน คิดเป็นร้อยละ 84.10 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 14.60
5. สถานภาพสมรส กลุ่มตัวอย่าง มีสถานภาพโสด จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 26.70 สมรส จำนวน 345 คน คิดเป็นร้อยละ 62.20 แยกกันอยู่ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 และ ม่าย จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 9.20
6. ระดับชั้นที่สอน กลุ่มตัวอย่าง สอนในระดับประถมศึกษา จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 42.30 มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 28.30 และ มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 29.40
7. ขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 4.70 ขนาดกลาง จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 18.40 และ ขนาดใหญ่ จำนวน 425 คน คิดเป็นร้อยละ 76.60
8. ประเภทโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 42.30 และ สอนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 320 คน คิดเป็นร้อยละ 57.70

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ร่วมงานและนักเรียน ความเชื่ออำนาจในตน อิทธิบาท 4 เจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา ความสุขใจและพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษา (n =555)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน	28.19	2.88
ความเชื่ออำนาจในตน	21.11	5.74
อิทธิบาท 4	30.55	3.24
เจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา	30.48	2.87
ความสุขใจ	25.81	4.40
พฤติกรรมการทำงาน	29.80	3.08

จากตาราง 2 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 28.19 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.88 ความเชื่ออำนาจในตน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.74 อิทธิบาท 4 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 30.55 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.24 เจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 30.48 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.87 ความสุขใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.18 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.40 และพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 29.80 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.08

ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน ความเชื่ออำนาจในตน อิทธิบาท 4 เจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา ความสุขใจ และพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษา (n=555)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน		
สูง	220	39.60
ต่ำ	335	60.40
รวม	555	100.00
ความเชื่ออำนาจในตน		
สูง	263	47.39
ต่ำ	292	52.61
รวม	555	100.00
อิทธิบาท 4		
สูง	267	46.70
ต่ำ	288	53.30
รวม	555	100.00
เจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา		
สูง	279	50.27
ต่ำ	276	49.73
รวม	555	100.00
ความสุขใจ		
สูง	285	51.40
ต่ำ	270	48.60
รวม	555	100.00
พฤติกรรมการทำงาน		
สูง	284	51.17
ต่ำ	271	49.83
รวม	225	100.00

จากตาราง 3 พบว่า ครูส่วนใหญ่มีเจตคติต่อการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาในระดับสูง จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 50.27 มีความสุขใจในระดับสูง จำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 51.40 และมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาในระดับสูง จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 51.17 และยังพบว่า ครูส่วนใหญ่มีความเชื่ออำนาจในตนเอง ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนและอิทธิบาท 4 อยู่ในระดับต่ำ จำนวน 292 คน จำนวน 335 คน และ 288 คน คิดเป็นร้อยละ 49.30 , 60.40 และ 53.30 ตามลำดับ

การทดสอบสมมติฐาน

ตาราง 4 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษา เมื่อพิจารณาตามเพศ (n=555)

เพศ	n	$\bar{X}$	SD.	t
ชาย	65	29.11	3.16	-1.88*
หญิง	490	29.89	3.06	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า ครูเพศชาย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 29.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.16 และ ครูเพศหญิง มีคะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 29.89 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.06 ซึ่งจากการทดสอบค่า t พบว่า ครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ครูเพศหญิงมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูเพศชายเพียงเล็กน้อย

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว เมื่อพิจารณาตามตัวแปรระดับชั้นที่สอนเป็นตัวแปรอิสระ โดยมีพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษาเป็นตัวแปรตาม (n=555)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	239.67	119.83	13.20*
ภายในกลุ่ม	552	5009.23	9.07	
รวมทั้งหมด	554	5248.90		

*มีนัยสำคัญที่ระดับ.05

จากตาราง 5 พบว่า คะแนนพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษาแปรปรวนไปตามระดับชั้นที่สอนของครู ซึ่งเป็นการสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้วยวิธี Scheffe (ดูตาราง 6) พบว่า ครูที่สอนระดับชั้นประถมศึกษา มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษามากกว่าครูที่สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 30.55 , 29.40 และ 29.10 ตามลำดับ)

ตาราง 6 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษาเมื่อพิจารณาตามระดับชั้นที่สอน (n =555)

สังกัด	ค่าเฉลี่ย	(1)	(2)	(3)
		30.55	29.40	29.10
(1) ประถมศึกษา	30.55	-	1.15*	1.46*
(2) มัธยมศึกษาตอนต้น	29.40		-	0.30
(3) มัธยมศึกษาตอนปลาย	29.10			-

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 7 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษา เมื่อพิจารณาตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และนักเรียน (n =555)

ความสัมพันธ์	n	$\bar{X}$	SD.	t
สูง	220	31.33	2.70	10.56*
ต่ำ	335	28.79	2.90	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 7 พบว่า ครูที่มีคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนสูง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 31.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.70 และครูที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 28.79 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.90 ซึ่งจากการทดสอบค่า t พบว่า ครูที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ครูที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนสูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษา ดีกว่าครูที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำ

ตาราง 8 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของครูระดับประถมศึกษา เมื่อพิจารณาตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชาเพื่อนร่วมงานและนักเรียน ($n = 235$)

ความสัมพันธ์	n	$\bar{X}$	SD.	t
สูง	113	31.72	2.64	6.40*
ต่ำ	122	29.47	2.73	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 8 พบว่า ครูระดับประถมศึกษาที่มีคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนสูง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 31.72 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.64 และ ครูระดับประถมศึกษาที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 29.47 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.73 ซึ่งจากการทดสอบค่า t พบว่า ครูระดับประถมศึกษาที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ครูระดับประถมศึกษาที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนสูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษา ดีกว่าครูระดับประถมศึกษาที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำ

ตาราง 9 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิบัติการศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เมื่อพิจารณาตาม ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน ($n = 157$)

ความสัมพันธ์	n	$\bar{X}$	SD.	t
สูง	51	31.06	2.80	4.89*
ต่ำ	106	28.60	3.01	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 9 พบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนสูง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 31.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.80 และ ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 28.60 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.01 ซึ่งจากการทดสอบค่า t พบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิบัติการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนสูง มี พฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิบัติการศึกษา ดีกว่าครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำ

ตาราง 10 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษา ของครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อพิจารณาตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน ($n=163$)

ความสัมพันธ์	n	$\bar{X}$	SD.	t
สูง	56	30.80	2.62	5.73*
ต่ำ	107	28.20	2.81	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 10 พบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนสูง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 30.80 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.62 และ ครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 28.20 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.81 ซึ่งจากการทดสอบค่า t พบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนสูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษา ดีกว่าครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำ

ตาราง 11 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษา เมื่อพิจารณาตามความเชื่ออำนาจในตน (n =555)

ความเชื่ออำนาจในตน	n	$\bar{X}$	SD.	t
สูง	263	30.08	3.10	2.06*
ต่ำ	292	29.54	3.04	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 11 พบว่า ครูที่มีคะแนนความเชื่ออำนาจในตนสูง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 30.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.10 และ ครูที่มีคะแนนความเชื่ออำนาจในตนต่ำ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 29.54 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.04 ซึ่งจากการทดสอบค่า t พบว่า ครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษามากกว่าครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ

ตาราง 12 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษา เมื่อพิจารณาตามอิทธิบาท 4 (n =555)

อิทธิบาท 4	n	$\bar{X}$	SD.	t
สูง	267	31.57	2.70	15.69*
ต่ำ	288	28.15	2.42	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 12 พบว่า ครูที่มีคะแนนอิทธิบาท 4 สูง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 31.57 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.70 และ ครูที่มีคะแนนอิทธิบาท 4 ต่ำ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 28.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.42 ซึ่งจากการทดสอบค่า t พบว่า ครูที่มีอิทธิบาท 4

แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ครูที่มีอิทธิบาท 4 สูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษา ดีกว่าครูที่มีอิทธิบาท 4 ต่ำ

ตาราง 13 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของครูระดับประถมศึกษา เมื่อพิจารณาตามอิทธิบาท 4 (n =235)

อิทธิบาท 4	n	$\bar{X}$	SD.	t
สูง	132	31.95	2.63	10.17*
ต่ำ	103	28.76	2.18	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พบว่า ครูระดับประถมศึกษาที่มีคะแนนอิทธิบาท 4 สูง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 31.95 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.63 และ ครูระดับประถมศึกษาที่มีคะแนนอิทธิบาท 4 ต่ำ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 28.76 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.18 ซึ่งจากการทดสอบค่า t พบว่า ครูระดับประถมศึกษาที่มีอิทธิบาท 4 แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ครูระดับประถมศึกษาที่มีอิทธิบาท 4 สูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูระดับประถมศึกษาที่มีอิทธิบาท 4 ต่ำ

ตาราง 14 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เมื่อพิจารณาตามอิทธิบาท 4 (n=157)

อิทธิบาท 4	n	$\bar{X}$	SD.	t
สูง	65	31.51	2.66	8.49*
ต่ำ	92	27.91	2.58	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 14 พบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีคะแนนอิทธิบาท 4 สูง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 31.51 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.66 และ ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีคะแนนอิทธิบาท 4 ต่ำ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 27.91 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.58 ซึ่งจากการทดสอบค่า t พบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีอิทธิบาท 4 แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีอิทธิบาท 4 สูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีอิทธิบาท 4 ต่ำ

ตาราง 15 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อพิจารณาตามอิทธิบาท 4 (n =163)

อิทธิบาท 4	n	$\bar{X}$	SD.	t
สูง	70	30.91	2.78	7.80*
ต่ำ	93	27.73	2.40	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 15 พบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีคะแนนอิทธิบาท 4 สูง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 30.91 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.78 และ ครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีคะแนนอิทธิบาท 4 ต่ำ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 27.73 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.40 ซึ่งจากการทดสอบค่า t พบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีอิทธิบาท 4 แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีอิทธิบาท 4 สูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีอิทธิบาท 4 ต่ำ

ตาราง 16 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนว
การปฏิรูปการศึกษาเมื่อพิจารณาตามเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา (n=555)

เจตคติ	n	$\bar{X}$	SD.	t
สูง	279	31.69	2.53	18.56*
ต่ำ	276	27.88	2.29	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 16 พบว่า ครูที่มีคะแนนเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาสูง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 31.69 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.53 และ ครูที่มีคะแนนเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาต่ำ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 27.88 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.29 ซึ่งจากการทดสอบค่า t พบว่า ครูที่มีเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ครูที่มีเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาสูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษามากกว่าครูที่มีเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาต่ำ

ตาราง 17 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานตามแนวการ
ปฏิรูปการศึกษาของครูระดับประถมศึกษา เมื่อพิจารณาตามเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา
(n=235)

เจตคติ	n	$\bar{X}$	SD.	t
สูง	133	32.22	2.40	13.57*
ต่ำ	102	28.38	1.93	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 17 พบว่า ครูระดับประถมศึกษาที่มีคะแนนเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาสูง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 32.22 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.40 และ ครูระดับประถมศึกษาที่มีคะแนนเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาดำ มีคะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 28.38 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.93 ซึ่งจากการทดสอบค่า t พบว่า ครูระดับประถมศึกษาที่มีเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ครูระดับประถมศึกษาที่มีเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาสูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษามากกว่าครูระดับประถมศึกษาที่มีเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาดำ

ตาราง 18 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เมื่อพิจารณาตามเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา (n=157)

เจตคติ	n	$\bar{X}$	SD.	t
สูง	71	31.38	2.69	8.69*
ต่ำ	86	27.76	2.51	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 18 พบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีคะแนนเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาสูง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 31.38 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.69 และ ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีคะแนนเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาดำ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 27.76 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.51 ซึ่งจากการทดสอบค่า t พบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาสูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษามากกว่าครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาดำ

ตาราง 19 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อพิจารณาตามเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา (n=163)

เจตคติ	n	$\bar{X}$	SD.	t
สูง	75	31.06	2.44	9.62*
ต่ำ	88	27.42	2.37	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 19 พบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีคะแนนเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาสูง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 31.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.44 และ ครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีคะแนนเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาดำ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 27.42 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.37 ซึ่งจากการทดสอบค่า t พบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาสูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษามากกว่าครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาดำ

ตาราง 20 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษาเมื่อพิจารณาตามความสุขใจ (n=555)

ความสุขใจ	n	$\bar{X}$	SD.	t
สูง	285	30.79	2.78	8.27*
ต่ำ	270	28.75	3.03	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 20 พบว่า ครูที่มีคะแนนความพึงพอใจสูง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 30.79 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.78 และ ครูที่มีคะแนนความพึงพอใจต่ำ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 28.75 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.03 ซึ่งจากการทดสอบค่า t พบว่า ครูที่มีความพึงพอใจ แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ครูที่มีความพึงพอใจสูง มีพฤติกรรมการทำงานดีกว่าครูที่มีความพึงพอใจต่ำ

ตาราง 21 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิบัติการศึกษาของครูระดับประถมศึกษา เมื่อพิจารณาตามความพึงใจ (n=235)

ความพึงใจ	n	$\bar{X}$	SD.	t
สูง	139	31.32	2.72	5.13*
ต่ำ	96	29.44	2.84	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 18 พบว่า ครูระดับประถมศึกษาที่มีคะแนนความพึงพอใจสูง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 31.32 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.72 และ ครูที่มีคะแนนความพึงพอใจต่ำ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 29.44 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.84 ซึ่งจากการทดสอบค่า t พบว่า ครูระดับประถมศึกษาที่มีความพึงพอใจ แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิบัติการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ครูระดับประถมศึกษาที่มีความพึงพอใจสูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิบัติการศึกษาดีกว่าครูระดับประถมศึกษาที่มีความพึงพอใจต่ำ

ตาราง 22 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิบัติการศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เมื่อพิจารณาตามความสุขใจ (n=157)

ความสุขใจ	n	$\bar{X}$	SD.	t
สูง	74	30.44	2.88	4.09*
ต่ำ	83	28.47	3.11	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 22 พบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีคะแนนความสุขใจสูง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 30.44 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.88 และ ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีคะแนนความสุขใจต่ำ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 28.47 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.11 ซึ่งจากการทดสอบค่า t พบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความสุขใจแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิบัติการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความสุขใจสูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิบัติการศึกษาดีกว่าครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความสุขใจต่ำ

ตาราง 23 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิบัติการศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อพิจารณาตามความสุขใจ (n=163)

ความสุขใจ	n	$\bar{X}$	SD.	t
สูง	72	30.12	2.63	4.06*
ต่ำ	91	28.28	3.05	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 23 พบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีคะแนนความสุขสูง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 30.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.63 และ ครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีคะแนนความสุขต่ำ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 28.28 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.05 ซึ่งจากการทดสอบค่า t พบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความสุขใจแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความสุขใจสูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษามากกว่าครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความสุขใจต่ำ

ตาราง 24 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษาโดยพิจารณาตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน และความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่มรวม (n=555)

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ความสัมพันธ์ (ก)	1	704.15	86.76***
ความเชื่ออำนาจในตน (ข)	1	5.09	0.63
ก x ข	1	91.32	11.25***
ส่วนที่เหลือ	551	8.12	

***มีนัยสำคัญที่ระดับ .00

ตาราง 25 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาเมื่อพิจารณาตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนกับความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่มรวม (n=555)

ความสัมพันธ์	ความเชื่ออำนาจในตน	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(11)	(12)
					30.36	28.83	27.77
สูง	สูง	22	187	31.02	0.66	2.19	3.25*
สูง	ต่ำ	21	135	30.36	-	1.53	2.59

ต่ำ	ต่ำ	11	157	28.83	-	-	1.06
ต่ำ	สูง	12	76	27.77	-	-	-

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 24 และ 25 เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางเมื่อพิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระสองตัว คือ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน โดยมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาเป็นตัวแปรตาม ปรากฏว่า ในกลุ่มรวม คะแนนพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาแปรปรวนไปตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน เมื่อพิจารณาตามระดับตัวแปรอิสระทั้งสองโดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยในกลุ่มครู 4 ประเภท ด้วยวิธี Scheffe พบว่า ครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงด้วยกัน ครูที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนสูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาสูงกว่าครูที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำ

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระทีละตัวแปร พบว่าพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษาแปรปรวนไปตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน โดยเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในกลุ่มครูที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่างกัน พบว่า ครูที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนสูง เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาสูงกว่าครูที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำ (ตาราง 7)

ต่อมา เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระทีละตัวแปร พบว่า พฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษาไม่ได้แปรปรวนไปตามความเชื่ออำนาจในตนแต่ประการใด

ตาราง 26 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษาโดยพิจารณาตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน และความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่มครูที่สอนระดับประถมศึกษา (n=235)

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ความสัมพันธ์ (ก)	1	150.77	19.90***
ความเชื่ออำนาจในตน (ข)	1	44.48	5.87*
ก x ข	1	78.51	10.36***
ส่วนที่เหลือ	231	7.57	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

***มีนัยสำคัญที่ระดับ .00

ตาราง 27 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษา เมื่อพิจารณาตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนกับความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่มครูที่สอนในระดับประถมศึกษา (n=235)

ความสัมพันธ์	ความเชื่อ	รหัส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(11)	(12)
	อำนาจ		คน				
	ในตน				30.91	30.43	28.26
สูง	สูง	22	98	31.22	0.31	0.79	3.25*
สูง	ต่ำ	21	57	30.91	-	0.48	2.65*
ต่ำ	ต่ำ	11	45	30.43	-	-	2.17*
ต่ำ	สูง	12	35	28.26	-	-	-

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 26 และ 27 เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางเมื่อพิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระสองตัว คือ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน โดยมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของครูที่สอนใน

ระดับประถมศึกษาเป็นตัวแทนตาม ปรากฏว่า ในกลุ่มรวม พฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิบัติการศึกษาของครูที่สอนในระดับประถมศึกษาแปรปรวนไปตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน เมื่อพิจารณาตามระดับตัวแปรอิสระทั้งสองโดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยในกลุ่มครูที่สอนในระดับประถมศึกษา 4 ประเภท ด้วยวิธี Scheffe พบว่า ครูที่สอนในระดับประถมศึกษาที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงด้วยกัน ครูที่สอนในระดับประถมศึกษาที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนสูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิบัติการศึกษาดีกว่าครูที่สอนในระดับประถมศึกษาที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำ และ ครูที่สอนในระดับประถมศึกษาที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำด้วยกัน ครูที่สอนในระดับประถมศึกษาที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิบัติการศึกษาดีกว่าครูที่สอนในระดับประถมศึกษาที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร พบว่าพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิบัติการศึกษาของครูที่สอนในระดับประถมศึกษาแปรปรวนไปตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน โดยเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในกลุ่มครูที่สอนในระดับประถมศึกษาที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่างกัน พบว่า ครูที่สอนในระดับประถมศึกษาที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนสูงเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิบัติการศึกษาดีกว่าครูที่สอนในระดับประถมศึกษาที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำ (ตาราง 8)

ต่อมา เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร พบว่า พฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิบัติการศึกษาของครูที่สอนในระดับประถมศึกษาแปรปรวนไปตามความเชื่ออำนาจในตน โดยเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในกลุ่มครูที่สอนในระดับประถมศึกษาที่ความเชื่ออำนาจในตนต่างกัน พบว่า ครูสอนในระดับประถมศึกษาที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิบัติการศึกษาดีกว่าครูที่สอนในระดับประถมศึกษาที่มีมีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 30.67 และ 29.73)

ตาราง 28 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษาโดยพิจารณาตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน และความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่มครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (n=157)

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ความสัมพันธ์ (ก)	1	248.17	29.87***
ความเชื่ออำนาจในตน (ข)	1	0.00	0.00
ก x ข	1	37.13	4.47*
ส่วนที่เหลือ	153	8.30	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

***มีนัยสำคัญที่ระดับ .00

ตาราง 29 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษาเมื่อพิจารณาตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนกับความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่มครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (n=157)

ความสัมพันธ์	ความเชื่อ อำนาจ ในตน	รหัส	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(11)	(12)
					30.13	28.46	27.40
สูง	สูง	22	41	31.18	1.05	2.72*	3.25*
สูง	ต่ำ	21	34	30.13	-	1.67*	2.73*
ต่ำ	ต่ำ	11	62	28.46	-	-	1.06
ต่ำ	สูง	12	20	27.40	-	-	-

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 28 และ 29 เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางเมื่อพิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระสองตัว คือ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน โดยมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นตัวแปรตาม ปรากฏว่า ในกลุ่มรวมคะแนนพฤติกรรมการทำงาน

ของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แปรปรวนไปตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน เมื่อพิจารณาตามระดับตัวแปรอิสระทั้งสองโดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยในกลุ่มครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 4 ประเภท ด้วยวิธี Scheffe พบว่า ครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนสูงและมีความเชื่ออำนาจในตนสูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำ และมีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ ครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงด้วยกัน ครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนสูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำ และ ครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำด้วยกัน ครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนสูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำ

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร พบว่าพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแปรปรวนไปตามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน โดยเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในกลุ่มครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนการต่างกัน พบว่า ครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนสูง เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำ (ตาราง 9)

ต่อมา เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร พบว่า พฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไม่ได้แปรปรวนไปตามความเชื่ออำนาจในตน แต่ประการใด

ตาราง 30 ร้อยละการทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายต่าง ๆ ที่มีต่อพฤติกรรมการทำงานของคนตามแนวการปฏิรูปการศึกษา ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวนคน	ตัวทำนาย	ร้อยละการทำนาย	ค่า R ²
กลุ่มรวม	555	1,2,3,4	66.5	.78,.80,.81,.81
เพศ				
ชาย	65	1,5	66.3	.76,.79
หญิง	490	1,2,3,4,5	68.1	.78,.80,.81,.82,.83
อายุ				
< 45 ปี	200	1,4,3	59.9	.75,.76,.77
> 45 ปี	355	1,2,3,4	70.6	.79,.82,.83,.84
การศึกษา				
ต่ำกว่าป.ตรี	7	2	72.8	.85
ป.ตรีขึ้นไป	548	1,2,3,4	66.4	.78,.80,.81,.81
อายุราชการ				
< 20 ปี	164	1,2	56.9	.52,.56
> 20 ปี	391	1,2,3,4	70.2	.80,.82,.83,.84
สถานภาพ				
โสด	148	1,2	60.0	.74, .77
สมรส	345	1,3,2,4	69.9	.79,.82,.83,.84
แยกกันอยู่	11	-	57.7	-
หย่าร้าง /หม้าย	51	1,2	76.2	.80,.86
ระดับชั้นที่สอน				
ประถมศึกษา	235	1,2,3,4	73.2	.82,.84,.85,.85
ม.ต้น	157	1,2,3	61.7	.74,.77,.78
ม.ปลาย	163	1,2,4,3	59.9	.72,.74,.76,.77

ตาราง 30 (ต่อ)

กลุ่ม	จำนวนคน	ตัวทำนาย	ร้อยละการ ทำนาย	ค่า R ²
ประเภทโรงเรียน				
ประถมศึกษา	235	1,2,3,4	73.2	.82,.84,.85,.85
มัธยมศึกษา	320	1,2,3,4	60.5	.73,.76,.77,.78
ขนาด				
เล็ก	26	1,2	80.6	.80,.85
กลาง	104	1,2,4	66.1	.78,.80,.81
ใหญ่	425	1,3,2,4	66.8	.77,.79,.81,.82
1. เจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา 2. อิทธิบาท 4 3. ความสุขใจ 4. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน 5. เหตุการณ์ในชีวิต				

จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

1. ในกลุ่มรวม พบว่า ตัวทำนายทั้ง 5 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของครูได้ร้อยละ 66.5 โดยมีตัวทำนายที่เด่นชัด คือ เจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา อิทธิบาท 4 ความสุขใจ และ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน

2. ตัวแปรเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการการทำนายพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษาเป็นอันดับแรก ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 19 กลุ่ม ยกเว้นในกลุ่มครูที่มีการศึกษต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ตัวทำนายตัวลำดับต่อมา คือ อิทธิบาท 4 ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการการทำนายพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษาเป็นอันดับที่สองในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 15 กลุ่ม และเป็นตัวทำนายในอันดับแรกในกลุ่มย่อย 1 กลุ่ม และเป็นตัวทำนายในอันดับที่สามในกลุ่มย่อยอีก 2 กลุ่ม ตัวทำนาย

ตัวลำดับต่อมา คือ ความสุขใจ ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการการทำนายพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษาเป็นอันดับที่สามในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 9 กลุ่ม เป็นตัวทำนายในอันดับที่สองในกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม และเป็นตัวทำนายในอันดับที่สามในกลุ่มย่อยอีก 1 กลุ่ม ตัวทำนายตัวลำดับต่อมา คือ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และ นักเรียน ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการการทำนายพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษาเป็นอันดับที่สี่ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 10 กลุ่ม เป็นตัวทำนายในอันดับที่สองในกลุ่มย่อย 1 กลุ่ม และเป็นตัวทำนายในอันดับที่สามในกลุ่มย่อยอีก 2 กลุ่ม และ ตัวทำนายลำดับสุดท้าย คือ ความเชื่ออำนาจในตน ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการการทำนายพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษาเป็นอันดับที่สองในกลุ่มย่อย 1 กลุ่ม และเป็นตัวทำนายในอันดับที่ห้าในกลุ่มย่อยเพียง 1 กลุ่มเท่านั้น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การนำเสนอในผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 4 ที่ผ่านมา ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยด้านจิตสังคมและความสุขใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานของครูในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา” คือ 1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานของครูด้านการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา ผู้ซึ่งอยู่ในสภาพการณ์ทางสังคม ลักษณะทางจิตและภูมิหลังแตกต่างกัน และ 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลร่วมระหว่างปัจจัยด้านสภาพการณ์ทางสังคม ลักษณะทางจิต ลักษณะทางศาสนาและภูมิหลังของครูในการอธิบายพฤติกรรมการทำงานของครูระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่ดำเนินงานตามแนวปฏิรูปการศึกษาในระดับต่างกัน โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นครูประถมศึกษา จำนวน 235 คน และ ครูมัธยมศึกษา จำนวน 320 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม รวม 7 ชุด ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ คือ สถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน ตัวแปรลักษณะทางจิตใจ ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน เจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา อิทธิบาท 4 และความสุขใจ โดยมีตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษา และมีปัจจัยชีวสังคมเป็นตัวแปรแบ่งกลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent T-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way ANOVA) การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) และการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสนทนากลุ่ม และนำเสนอผลการวิจัยโดยแยกตามสมมติฐาน ซึ่งสามารถสรุปและอภิปรายผลการวิจัยได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การสรุปและอภิปรายผลสมมติฐานที่ 1 ซึ่งกล่าวว่า “ครูเพศหญิงจะมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษามากกว่าครูเพศชาย” สมมติฐานนี้ได้คาดหมายว่า ครูที่มีเพศแตกต่างกัน คือ เพศหญิงและเพศชายนั้น จะมีพฤติกรรมการทำงานแตกต่างกัน ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบสมมติฐานนี้ได้นำมาวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงไว้ในตาราง 4 พบว่า ครูที่เป็นเพศหญิงมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษามากกว่าครูที่เป็นเพศชายเพียงเล็กน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเป็นไปตามที่ ประภาเพ็ญ สุวรรณ(2526 : 95) กล่าวว่า เพศหญิงมีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้มากกว่าผู้ชาย

การสรุปและอภิปรายผลสมมติฐานที่ 2 ซึ่งกล่าวว่า “ครูที่สอนระดับประถมศึกษาจะมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษามากกว่าครูที่สอนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย” ในสมมติฐานนี้ได้คาดหมายถึงว่า ครูที่สอนในระดับที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการทำงานที่ต่างกัน ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบสมมติฐานนี้ได้นำมาวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงไว้ในตาราง 5 และ 6 พบว่า ครูที่สอนระดับประถมศึกษา มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษามากกว่าครูที่สอนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่อย่างไรก็ดี ซึ่งจากการประมวลเอกสารไม่พบว่ามีงานเปรียบเทียบว่าครูสอนในระดับใด มีพฤติกรรมการทำงานเช่นนี้แตกต่างกัน และจากการสนทนากลุ่มกับครูในระดับมัธยมศึกษา พบว่า ครูคิดว่าไม่สามารถนำพฤติกรรมการทำงานมาเปรียบเทียบกันได้ ดังคำกล่าวของครูที่ว่า

“จะเอาครูมัธยมไปเทียบกับครูประถมไม่ได้เพราะเด็กมัธยมเยอะมามีงานประเมินอยู่ก็แย่งงานสอนก็ยุ่งอยู่แล้ว”

การสรุปและอภิปรายผลสมมติฐานที่ 3 ซึ่งกล่าวว่า “ครูที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนสูง จะมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษามากกว่าครูที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำ” ในสมมติฐานนี้ได้คาดหมายถึงว่า ครูที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา

เพื่อนร่วมงานและนักเรียนแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาแตกต่างกันโดยครูที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนสูง น่าจะมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบสมมติฐานนี้ได้นำมาวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงไว้ในตาราง 7 , 8 , 9 และ 10 พบว่า ครูที่สอนทั้งในระดับประถมศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนสูง จะมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับ รุ่งทิพย์ สมานรักษ์ (2536) และ อัจฉราพร บุญญพนิต (2547) ที่พบว่า ครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมสูงเป็นครูที่มีพฤติกรรมการสอนสูงกว่าครูในกลุ่มตรงข้าม นอกจากนี้ ผู้วิจัยในดำเนินการสนทนากลุ่มกับกลุ่มครู พบว่า ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหาร ครูด้วยกัน จะช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานของครูตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาดียิ่งขึ้น ดังคำกล่าวที่ว่า

“...ยิ่งกว่าพี่น้องอีก เดินกินกันได้ทุกห้อง สังคมครูที่นี่จะดีมาก ไม่มีกลุ่ม ไม่มีก๊ก ครูช่วยเหลือ รักกันดี อยู่แบบพี่น้อง”

“ ...ผู้บริหารที่นี่ดี เขาเป็นนักวิชาการ ทำให้การปฏิบัติต้องเป๊ะ แต่เราทุกคนคุยกับผู้บริหารได้ ... ผู้บริหารกับครูพวกเดียวกัน”

ดังนั้น จึงควรสร้างเสริมสัมพันธภาพอันดีระหว่างผู้บริหารและครูด้วยกันเพื่อให้ครูเกิดขวัญกำลังใจในการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การสรุปและอภิปรายผลสมมติฐานที่ 4 ซึ่งกล่าวว่า “ครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง จะมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ” สมมติฐานนี้ได้คาดหมายถึงว่า ครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่แตกต่างกัน โดยครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง น่าจะมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบสมมติฐานนี้ได้นำมาวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงไว้ในตาราง 11 พบว่า ครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง

มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับ ศักดิ์ชัย นิธิภูทิว (2532) วิชัย เอียดบัว (2534) และ สุวดี แยมเกษร (2547) ที่พบว่า ครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงจะมีพฤติกรรมการสอนสูงกว่าครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ ดังนั้น จึงควรสร้างเสริมให้ครูเกิดความเชื่ออำนาจในตนหรือส่งเสริมกิจกรรมการฝึกอบรมให้ครูเกิดความ เชื่อที่ว่าผลที่เกิดขึ้นต่าง ๆ นั้นมาจากผลของการกระทำของตน หากนักเรียนสามารถพัฒนาและ แสดงศักยภาพของตนได้อย่างเต็มที่และถูกต้อง นั่นอาจเป็นเพราะครูได้เป็นผู้จัดเตรียมการเรียน การสอนที่เหมาะสมแก่นักเรียนจึงทำให้เกิดผลเช่นนี้ได้

การสรุปและอภิปรายผลสมมติฐานที่ 5 ซึ่งกล่าวว่า “ครูที่มีอิทธิบาท 4 สูง มี พฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่มีอิทธิบาท 4 ต่ำ” สมมติฐานนี้ ได้คาดหมายถึงว่า ครูที่มีอิทธิบาท 4 แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการ ปฏิรูปการศึกษาที่แตกต่างกันด้วย โดยครูที่มีอิทธิบาท 4 สูง น่าจะมีพฤติกรรมการทำงานตาม แนวทางการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่มีอิทธิบาท 4 ต่ำ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบ สมมติฐานนี้ได้นำมาวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงไว้ ในตาราง 12, 13, 14 และ 15 พบว่า ครูที่สอนทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีอิทธิบาท 4 สูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูป การศึกษาดีกว่าครูที่มีอิทธิบาท 4 ต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับ อัจฉราพร บุญญพนิช (2547) และ สุวดี แยมเกษร (2547) ที่พบว่า ครูที่มีอิทธิบาท 4 สูงเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการสอนดีกว่าครูที่มีอิทธิบาท 4 ต่ำ ดังนั้น จึงควรพัฒนาหรือเสริมสร้างให้ครูเกิดอิทธิบาท 4 ในการทำงานมากเพื่อจะได้เป็นครูที่ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของการสอนตามที่ได้ตั้งไว้

การสรุปและอภิปรายผลสมมติฐานที่ 6 ซึ่งกล่าวว่า “ครูที่มีเจตคติต่อการปฏิรูป การศึกษาสูง จะมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่มีเจตคติต่อ การปฏิรูปการศึกษาต่ำ” สมมติฐานนี้ได้คาดหมายถึงว่า ครูที่มีเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่แตกต่างกัน โดยครูที่มี เจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาสูง น่าจะมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ดีกว่าครูที่มีเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาต่ำ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบสมมติฐานนี้

ได้นำมาวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงไว้ในตาราง 16, 17, 18 และ 19 พบว่า ครูที่สอนทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษา ตอนปลายที่มีเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาสูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่มีเจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาด้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับ วิชัย เอียดบัว (2534) และ สุวดี แยมเกษร (2547) ที่พบว่า ครูที่มีเจตคติที่ดีต่อการสอนตามสูงกว่าครูที่มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการสอน นอกจากนี้ ผู้วิจัยในดำเนินการสนทนากลุ่มกับกลุ่มครูยังพบว่า ครูที่มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิรูปการศึกษา จะส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาด้วย ดังจะเห็นจากการคำกล่าวของครูในการสนทนากลุ่มที่ว่า

“..ข้อดีของการปฏิรูปการศึกษา คือ การที่ให้เด็กเป็นศูนย์กลาง สอนให้เด็กคิด ได้ลงมือปฏิบัติจริง..”

ดังนั้น จึงสร้างและส่งเสริมให้ครูเกิดมีเจตคติที่ดีต่อการทำงานตามแนวปฏิรูปการศึกษา ซึ่งหากครูมีเจตคติที่ดีต่อการทำงานแล้ว ย่อมส่งผลต่อการทำงานที่มีความสุขและมีประสิทธิภาพต่อไป

การสรุปและอภิปรายผลสมมติฐานที่ 7 ซึ่งกล่าวว่า “ครูที่มีความสุขใจสูงจะมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่มีความสุขใจต่ำ” สมมติฐานนี้ได้คาดหมายถึงว่า ครูที่มีความสุขใจแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาแตกต่างกัน โดยครูที่มีความสุขใจสูง น่าจะมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่มีความสุขใจต่ำ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบสมมติฐานนี้ได้ นำมาวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงไว้ในตาราง 20, 21, 22 และ 23 พบว่า ครูที่สอนทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความสุขใจสูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่มีความสุขใจต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับ สุวดี แยมเกษร (2547) และ อัจฉราพร บุญญพนิช (2547) ที่พบว่า ความสุขใจเป็นตัวทำนายที่สำคัญที่สุดในการทำนายพฤติกรรมการสอนของครู ดังนั้น ในการทำงานด้านการสอนของครู จึงควรส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ครูมีความสุขในการทำงาน เช่น บรรยายการทำงานที่ดี ผู้บังคับบัญชาเอาใจใส่ดูแลเสมอ เป็นต้น ทั้งนี้ เมื่อครูมีความสุขใจการทำงานก็จะสามารถทำงานได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ

การสรุปและอภิปรายผลสมมติฐานที่ 8 ซึ่งกล่าวว่า “ครูที่มีความเชื่ออำนาจในตน และความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนสูง จะมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนและความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำ สมมติฐานนี้คาดหมายว่า ลักษณะทางจิตสังคม 2 ลักษณะคือ ความเชื่ออำนาจในตนและความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน ร่วมกันส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษา ในปริมาณที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจน ซึ่งจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนมีพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษาทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามตัวแปรทางจิตสังคมทั้ง 2 ลักษณะดังกล่าวแล้ว ผลปรากฏว่า พฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษาแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจในตนและความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนในกลุ่มรวม และเมื่อทำการวิเคราะห์เพิ่มเติมในกลุ่มย่อยอีก 2 กลุ่ม ก็พบผลเช่นเดียวกันในกลุ่มครูที่สอนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงไว้ในตาราง 24, 26 และ 28 และเมื่อทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี Scheffe พบว่า ในกลุ่มรวม ครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงด้วยกัน ครูที่มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนสูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำ ซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงไว้ในตาราง 25 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และพบผลเช่นเดียวกันในกลุ่มย่อยอีก 2 กลุ่มคือ ในกลุ่มครูที่สอนระดับประถมศึกษา ซึ่งพบว่า ครูที่สอนในระดับประถมศึกษาที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงด้วยกัน ครูที่สอนในระดับประถมศึกษาที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนสูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่สอนในระดับประถมศึกษาที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำและครูที่สอนในระดับประถมศึกษาที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำด้วยกัน ครูที่สอนในระดับประถมศึกษาที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่สอนในระดับประถมศึกษาที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง ซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงไว้ในตาราง 27 และในกลุ่มครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนสูง และมีความเชื่ออำนาจในตนสูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่สอนในระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำ และมีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ ครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงด้วยกัน ครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและ นักเรียนสูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาตามแนว การปฏิรูปการศึกษา ดีกว่าครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีตามความสัมพันธ์ระหว่างครู กับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำ และ ครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มี ความเชื่ออำนาจในตนต่ำด้วยกัน ครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความสัมพันธ์ระหว่าง ครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนสูง มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูป การศึกษาดีกว่าครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนต่ำ ซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงไว้ในตาราง 29

แต่อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์พฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูป การศึกษาที่ละตัว พบว่า ครูที่มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและ นักเรียนสูง จะมีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่มีความสัมพันธ์ ระหว่าง ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนซึ่งพบผลทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย อีก 2 กลุ่มคือ กลุ่มครูที่สอนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยที่กล่าวไว้ในสมมติฐานที่ 3 ข้างต้น

สรุปได้ว่า ครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงและความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนสูงเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาดีกว่า ครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำและความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและ นักเรียนต่ำ

สมมติฐานที่ 9 ที่กล่าวว่า "ตัวแปรกลุ่มลักษณะทางสังคม ได้แก่ ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนและ ลักษณะทางจิต ได้แก่ ความสุขใจ ความเชื่ออำนาจในตน เจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา และ อิทธิบาท 4 ร่วมกัน สามารถ ทำนายพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาได้ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่ม ย่อย" สมมติฐานนี้คาดหวังถึงอำนาจของตัวแปรต่าง ๆ ดังกล่าวมาในการทำนาย พฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวการปฏิรูปการศึกษา จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ตัวแปรต่าง ๆ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการทำงานตามแนวการปฏิรูป

การศึกษาได้ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยตัวแปรที่สำคัญที่สามารถทำนายพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาได้ คือ เจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 18 กลุ่มจาก 19 กลุ่ม ซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังแสดงไว้ในตาราง 30 สอดคล้องกับ ปริญญา ณ วันจันทร์ (2536) และ อัจฉราพร บุญญพนิช (2547) ที่พบว่า เจตคติต่อวิชาชีพครูเป็นตัวทำนายที่น่าสนใจมากที่สุดในการทำนายประสิทธิภาพของครู และเจตคติต่อการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นตัวทำนายที่สำคัญมากที่สุดในการทำนายพฤติกรรมการสอนของครู รองลงมา คือ อิทธิบาท 4 ความสุขใจ และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียนตามลำดับ ดังนั้น จึงควร ส่งเสริมให้ครูเกิดเจตคติที่ดีต่อการสอนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างครูในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล น่าจะได้มีการศึกษาครูทั่วประเทศและจำนวนมากกว่านี้ เพราะอาจได้พบผลที่แตกต่างไปจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูในเมืองและเป็นกลุ่มเล็ก
2. ตัวแปรพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวปฏิรูปการศึกษา เป็นข้อมูลที่ได้จากครูเพียงฝ่ายเดียว จึงควรมีการวัดจากผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน นักเรียนและผู้ปกครองด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าครูที่สอนระดับประถมศึกษาที่มีพฤติกรรมการทำงานตามแนวปฏิรูปการศึกษาดีกว่าครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จึงน่าจะได้ศึกษากระบวนการเรียนการสอน หลักสูตร วิธีการสอนของครูทั้ง 2 กลุ่มว่า ทำไมจึงแตกต่างกัน ระดับพัฒนาการของเด็กระดับใดที่สัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ชนิดใด หรือปรับปรุงพัฒนาแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ต่อไปจะเหมาะสมหรือไม่
2. ควรดำเนินการวิจัยเชิงทดลองโดยสร้างชุดฝึกอบรมลักษณะทางจิต เช่น ความ

เชื้ออำนาจในตน อิทธิบาท 4 เจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษา ความสุขใจ ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเพื่อดูประสิทธิภาพของชุดฝึก

ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

1. นำเสนอบทความที่ได้จากผลการวิจัยให้แก่บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บังคับบัญชา เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาได้ตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาเพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน และนำไปสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการทำงานที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานอย่างสูงสุดต่อไป
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดการพัฒนาทรัพยากรบุคคลอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอแก่บุคลากร เช่น ผู้บริหาร ครู โดยเฉพาะความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่ดีต่อการสอนตามแนวการปฏิรูปการศึกษานำไปสู่การทำงานที่เหมาะสมและถูกต้องตามแนวการปฏิรูปการศึกษา

บรรณานุกรม

- กนิษฐา ตันทพันธ์. (2541). **ลักษณะทางจิตสังคมและลักษณะทางพุทธที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการให้การพยาบาลตามบทบาทเชิงวิชาชีพ**. ปรินญานิพนธ์ วท.ม.(การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กาญจนา เหมะธรร. (2542). **การศึกษาพฤติกรรมการทำงานของพนักงานสายการผลิตบริษัทสหโมเสค อุตสาหกรรม จำกัด(มหาชน)**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , สำนักงาน. (2543). **ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- งามตา วนินทานนท์. (2536). **ลักษณะทางพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร**. รายงานการวิจัย. ฉบับที่ 50. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- งามตา วนินทานนท์, ดุษฎี โยเหลา, วิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี, วันเพ็ญ พิศาลพงศ์ และ อุษาสรีจินดารัตน์. (2544). **รายงานการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ดัชนีชี้แจงเหตุผลของคุณภาพชีวิตสมรสในครอบครัวไทย**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จริยา คมพยัคฆ์. (2531). **แรงสนับสนุนทางสังคม มโนทัศน์และการนำไปใช้**. วารสารพยาบาลศาสตร์, 6 (2) , 9 6 - 1 0 6 .
- จินตนา บิลมาศ และคณะ. (2529). **คุณลักษณะของข้าราชการพลเรือน(รายงานการวิจัย)**. กรุงเทพฯ : สถาบันข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
- ถมรัตน์ บุญญานิตย์. (2541). **การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6**. สำนักงานพัฒนาการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 6.
- ทิตนา แคมณี. (2542). **การจัดการเรียนการสอนยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

- ธนาธิป พรกุล. (2544). **ແຫຼ່ງຮູບແບບການຈັດການຮຽນການສອນທີ່ເນັ້ນຜູ້ຮຽນເປັນສູນຍຸດ**
 กลาง.กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธรรมปิฎก , พระ. (2538). **วิธีคิดตามหลักพุทธธรรม**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราช
 วิทยาลัย.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2524). **ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิตและ
 จริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- (2527). **โครงการพัฒนาทัศนคติและจริยธรรมเพื่อการทำงานราชการ การเสริม
 สร้างทัศนคติด้านนิยม และจริยธรรมของข้าราชการ**. รายงานการสัมมนา.
 กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
- (2543). **ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม : การวิจัยและพัฒนาบุคคล**. โครงการส่งเสริม
 เอกสารวิชาการ. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทิตยา สุวรรณชัย. (2520). **ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับพฤติกรรม**.วารสารสถาบัน
 บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ :
 นุชนารถ ธาตุทอง. (2539). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งในบทบาท ความ
 คลุมเครือในบทบาท จิตลักษณะบางประการกับพฤติกรรมการทำงานของนักวิชา
 การศึกษาในส่วนภูมิภาค**. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์).
 บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญรับ ศักดิ์มณี. (2532) **การเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำงานราช
 การ**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประยูร ผ่องอำไพ. (2544). **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครู
 ประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร**. ปรินญานิพนธ์
 กศ.ม.(การศึกษาผู้ใหญ่). บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรินญา ณ วันจันทร์. (2536). **ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการทำงานของครู
 ประถมศึกษาในจังหวัดเชียงราย**. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
 ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). **จิตวิทยาการบริหารบุคคล**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริม
กรุงเทพ.

พัชรี ศรีทองนาถ. (2518). **ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิบาท 4 ขันติ-โสรัจจะ เพื่อเป็นแนว
ทางในการค้นหาบุคลิกภาพธรรมชาติปไตย**. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พรทิพย์ อุ่นโหมด. (2532). **ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของหัวหน้า
ฝ่ายสุขภาพและป้องกันโรค โรงพยาบาลชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ของประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ วท.ม.. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มานพ ตั้งเพชรศรีพงษ์. (2544). **การพัฒนาตนเองและความพึงพอใจในงานกับสมรรถ
ภาพที่พึงปรารถนาของครูพลศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

รัชณีพร จารู้งวนิชสกุล. (2543). **พฤติกรรมการสอนภาษาอังกฤษของครูต้นแบบ**.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

รุ่งทิพย์ สมานรักษ์. (2536). **ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะชีวสังคมและจิตวิทยากับความ
พึงพอใจในการทำงานของครูประถมศึกษาที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกันใน
จังหวัดสุรินทร์**. ปริญญาโท วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิต
วิทยาลัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิชัย เอียดบัว. (2534). **ลักษณะทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับ
นวัตกรรมทางวิชาการของครูประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร**. ปริญญาโท
วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

ศักดิ์ชัย นิรัญทวี. (2532). **ความแปลกแยกกับพฤติกรรมในการทำงานของครูในสังกัด
กรุงเทพมหานคร**. ปริญญาโท กศ.ด.(พัฒนศึกษาศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .

สุธินันท์ เชื้อแก้ว. (2545). **ทัศนคติและพฤติกรรมการใช้บริการธนาคารอัตโนมัติ ธนาคาร
กรุงเทพ จำกัด(มหาชน) ในเขตกรุงเทพมหานคร**. สารนิพนธ์ บธ.ม. (วิชาการ
ตลาด). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สุวดี แยมเกษร. (2547). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของตามแนวปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ**. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวรรณ ปิ่นแก้ว. (2543). **พฤติกรรมการสอนของครูภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 5**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อภิญา โพธิ์ศรีทอง. (2536). **ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการพยาบาลผู้ป่วยสูงอายุของพยาบาลในสังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข**. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
- อภิญา เหมระ. (2544). **การจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูธุรกิจ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5**. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อนิสรา จรัสศรี. (2541). **ลักษณะทางพุทธและพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการพยาบาลผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาล สังกัดสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร และสังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข**. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
- อุบล ภัศระ. (2535). **ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานของครูมัธยมศึกษา**. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุทัยรัตน์ เนียรเจริญสุข. (2544). **ปัจจัยทางชีวสังคม ลักษณะทางพุทธและจิตลักษณะที่มีผลต่อพฤติกรรมการทำงานของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตเครื่องประดับ**. วิทยานิพนธ์ วท.ม.(จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อรอนงค์ ทรงสกุล. (2546,ก.ค.-ธ.ค.). **ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสับสนุนมโนภาพแห่งตนและการสนับสนุนทางสังคมกับการปรับตัวของวัยรุ่นตอนต้น**. วารสารจิตวิทยาคลินิก. 3 4 (2) : 4 6 - 6 0 .

- อัจฉราพร บุญญพนธิ. (2547). **ปัจจัยด้านจิตสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการ**
สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. ปริญญาโท วท.ม. (การวิจัย
 พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Brickman, P. and Cambell, D.T. (1971). **Hedonic relativism and planning in the**
good society. London : Academic Press .
- Cobb, S. T. (1976). **Social support as a moderetor of life stress.** Psychosomatic
 m e d i c i n e , 3 8 (5) : 3 0 0 - 3 1 4 .
- Crawford, G. (1987). **Social network and health- related change in the elderly :**
Theory-based nursing. Strategies. Family & community, 10, 39-48.
- Diener, E.d. . (2000). **"Subjective Well-being".** American Psychologist, Vol.55 No.1
 J a n u a r y . 3 4 - 4 3 .
- Hubbard, P., Muhlenkamp, A. F. & Brown, N. (1984). **The relationship between social**
support and self-care practices. Nursing research, 33 (September-October),
 2 6 6 - 2 7 0 .
- Lazarus, R. S. & Folkman, S. (1984). **Stress,appraisal and coping.** NY : Springer .
- Maguire, L. (1983). **Understanding social network.** Beverly Hills : Sage.
- New – Comb. (1964). **Social Psychology.** New York : the Dryder Press Publisher.
- Rotter, J.B.(1966). **Generalized Expectancies for Internal versus External Control**
of reinforcement. Psychological Monographs :General and Applied. 80.
- Sarason et al. (1983). **"Accessing Social Support : The Social Support**
Questionnaire". Journal of Personality and Social Psychology. 44(1) : 127-
 1 3 9 .
- Sandvick, E., Diener, E. and Seiflitz, L. (1993). **Subjective Well-being : The**
convergence and stability of self report and non-self report measures.
 J o u r n a l o f P e r s o n a l i t y . 6 1 , 3 1 7 - 3 4 2 .
- Shaver , Relley G. (1977). **Principle of School Psychology.** Massachusetts :
 C e m b r i d g e W i n t r o p P u b l i s h e r I n c .

- Suh et al. (1998). The Shifting basis of life satisfaction judgment across cultures : Emotions versus norms. *Journal of Personality and Social Psychology*. 74, 7 8 2 - 4 9 3 .
- Veenhoven, R. (1991). "Question on Happiness : Classical Topics. Modern AnswersBlind Spots," In F. Strack, M. Argyle , and N. Schearcz (Eds.) *Subjective Well-being : An Interdisciplinary Perspective*, New York : P e r g a m o n P r e s s .
- Worthman, C. B. (1984). Social support and the cancer patient : Conceptual and methodologies issues. *American journal of the cencer society*, 53 (March 1 9 8 4) , 2 5 - 3 4 .

ชุดที่ 1

คำแนะนำในการตอบ

แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบเติมคำและให้กาเครื่องหมาย ✓ ขอความกรุณาให้ท่านเติม
ข้อความหรือทำเครื่องหมายในตัวเลือกที่ตรงกับความจริงสำหรับตัวท่าน

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ.....ปี
3. อายุราชการ.....ปี
4. ข้าพเจ้าจบการศึกษาสูงสุดระดับ () ต่ำกว่าอนุปริญญา () อนุปริญญา () ปริญญาตรี () สูงกว่าปริญญาตรี
5. สถานภาพสมรส () โสด () มีคู่สมรสแล้วอยู่ด้วยกัน () แยกอยู่ต่างหากจากคู่สมรส () หย่า, เป็นหม้าย
6. ปัจจุบันท่านสอนอยู่ที่โรงเรียน.....
7. ปัจจุบันท่านสอนระดับ () ประถมศึกษา () มัธยมศึกษาตอนต้น () มัธยมศึกษาตอนปลาย
8. ขนาดของโรงเรียน () เล็ก () กลาง () ใหญ่
9. โรงเรียนของท่านอยู่ในสังกัด.....

ชุดที่ 2

คำแนะนำในการตอบ

เมื่อท่านอ่านข้อความแล้วโปรดขีด ✓ ในช่องว่างที่ตรงต่อความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละประโยค กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. ฉันสามารถแสดงความคิดเห็นกับผู้บังคับบัญชาเรื่องงานได้เสมอ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. เมื่อฉันพบปัญหาในการทำงานผู้บังคับบัญชาจะช่วยเหลือฉันเสมอ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. เมื่อผู้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็นที่ไม่ตรงกับฉัน ฉันสามารถที่จะรับฟังได้

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ฉันสามารถทำให้เพื่อนของฉันยอมรับจุดอ่อนของเขาโดยไม่เสียสัมพันธภาพ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ฉันปรึกษาเพื่อนร่วมงานเมื่อฉันมีปัญหาก็ไม่สามารถแก้ไขด้วยตนเอง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ในเวลาที่เพื่อนร่วมงานของฉันมีเรื่องคับขันในครอบครัวฉันจะปลอบใจเขาเสมอ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ฉันจะพยายามช่วยเหลือนักเรียนของฉันเสมอ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. นักเรียนชอบนำเรื่องต่างๆ มาปรึกษาหารือกับฉัน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. นักเรียนรู้ว่าฉันหวังดี และจริงใจต่อพวกเขาเสมอ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ฉันพยายามให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณมีความสามารถ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ชุดที่ 3

คำแนะนำในการตอบ

เมื่อท่านอ่านข้อความแล้วโปรดขีด ✓ ในช่องว่างที่ตรงต่อความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละประโยค กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. บ่อยครั้งเมื่อข้าพเจ้าส่งผลงานที่ข้าพเจ้าใช้ความพยายามอย่างมากในการจัดทำแก่ผู้บริหาร แต่ผู้บริหารท่านเพียงรับไว้เท่านั้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการทำงานสอนให้ผลไม่คุ้มค่า

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ครูที่มาจากครอบครัวที่มีชาติตระกูลมักได้รับพิจารณาเลื่อนขั้นดำรงตำแหน่งสำคัญเสมอ ๆ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. การเล่นเกมเล่นฟ็องและระบบอุปถัมภ์ ยังมีอยู่มากในโรงเรียนของข้าพเจ้า

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

5. ในหลายกรณีที่ผู้ได้รับความดีความชอบเป็นพิเศษในโรงเรียนของข้าพเจ้านั้นไม่ใช่คนที่ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นคนที่ทำงานดีและมีนิสัยดี

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

6. บางครั้งข้าพเจ้าทำความผิดเพียงเล็กน้อย แต่ถูกตำหนิจากผู้บริหารอย่างรุนแรง

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

7. มีบ่อยครั้งที่ข้อเสนอแนะของคน ๆ หนึ่ง มักเป็นที่ยอมรับของผู้บริหารทั้ง ๆ ที่ข้าพเจ้ามองไม่เห็นความเหมาะสม

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

8. คนโปรดของเจ้านาย มักไม่ถูกลงโทษอย่างรุนแรง ถึงแม้จะทำความผิดร้ายแรง ซึ่งเป็นผลเสียหายแก่โรงเรียน

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

9. ข้าพเจ้ามีความตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการสอนเป็นอย่างดี แต่ข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่าจะได้รับการพิจารณาความดีความชอบเพราะเหตุนี้

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

10. ถ้าผู้บริหารไม่ชอบข้าพเจ้า ก็เป็นสิ่งที่ยากมากที่จะทำให้กลับมาชอบข้าพเจ้าได้

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ชุดที่ 4

คำแนะนำในการตอบ

เมื่อท่านอ่านข้อความแล้วโปรดขีด ✓ ในช่องว่างที่ตรงต่อความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละประโยค กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. ข้าพเจ้ามีความสุขที่ได้ทำงานสอน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ถึงแม้ว่าจะได้รับตำแหน่งที่ไม่สำคัญในการสอน ข้าพเจ้าก็ยังพอใจจะทำงานนี้ต่อไป

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ข้าพเจ้าชอบงานสอนที่ทำอยู่

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้าพยายามหาหนทางที่จะทำการสอนให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. แม้จะพบอุปสรรคใด ๆ ในการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญข้าพเจ้าก็จะมีวันย่อท้อ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ข้าพเจ้าไม่เคยปล่อยเวลาให้เสียไปโดยเปล่าประโยชน์ จะครุ่นคิดถึงกิจกรรมที่จะใช้สอนตลอดเวลา

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ขณะทำการสอนข้าพเจ้ารู้ตระหนักถึงความสำคัญของการสอนนั้น

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ข้าพเจ้าแน่วแน่มั่นคงเพื่อบรรลุเป้าหมายของการสอนในแต่ละคาบ

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

9. เมื่อพบข้อบกพร่องในการสอนข้าพเจ้าจะพยายามหาทางแก้ไข ไม่ปล่อยปละละเลย

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

10. ข้าพเจ้าชอบที่จะคิดปรับปรุงให้การสอนที่ทำอยู่มีคุณภาพดียิ่ง ๆ ขึ้น

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ชุดที่ 5

คำแนะนำในการตอบ

เมื่อท่านอ่านข้อความแล้วโปรดขีด ✓ ในช่องว่างที่ตรงต่อความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละประโยค กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. การเตรียมศึกษาเนื้อหาจากบทเรียนเป็นสิ่งสำคัญมากในการวางแผนการสอน โดยมีเด็กเป็นสำคัญ

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้าสบายใจถ้าได้สำรวจความพร้อมของการจัดกิจกรรมก่อนทำการสอนจริง

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

3. ข้าพเจ้าพร้อมที่จะออกแบบสื่อที่ใช้กับกิจกรรมไว้ก่อนล่วงหน้า

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้าเชื่อว่าวิธีการวัดและประเมินผลที่ดีที่สุด ต้องให้ตรงกับสภาพที่เป็นจริง

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

5. ข้าพเจ้ายินดีที่จะช่วยเหลือแนะนำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนแต่ละคน

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

6. ข้าพเจ้าจะสอดแทรกประสบการณ์ ขณะสอนให้แก่ นักเรียนอยู่ตลอดเวลา

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

7. ข้าพเจ้าคิดว่า การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกัน จะทำให้สามารถพัฒนา
คุณภาพจริยธรรมได้

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

8. ข้าพเจ้าตั้งใจเมื่อเห็นนักเรียนมีความสุขกับการจัดห้องเรียนด้วยตนเอง

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

9. ข้าพเจ้าเชื่อว่าการประเมินผลจากสภาพที่แท้จริงจากแฟ้มสะสมผลงานนักเรียน

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

10. ข้าพเจ้ายินดีที่จะใช้เวลานอกเวลา เพื่อพูดคุยกับผู้ปกครองของนักเรียน

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

11. ข้าพเจ้าพร้อมที่จะร่วมทำงานกับเพื่อนครู เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรม

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

12. ข้าพเจ้าจะพยายามไม่ขาดประชุมหรือสัมมนา เพราะอาจจะเกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ชุดที่ 6

คำแนะนำในการตอบ

โปรดอ่านข้อความทีละประโยคแล้วเลือกตอบตัวเลือกที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
กรุณาเลือกขีด ✓ เพียงตัวเลือกเดียวในแต่ละประโยค กรุณาตอบให้ครบทั้ง 20 ข้อ

1. ปัจจุบันชีวิตส่วนใหญ่ของฉัน มีความใกล้เคียงกับชีวิตในอุดมคติ/ในฝันของฉัน

.....					
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ค่อนข้างเห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. ปัจจุบันชีวิตส่วนใหญ่ของฉันในครอบครัว มีความใกล้เคียงกับครอบครัวในอุดมคติ/ในฝันของฉัน

.....					
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ค่อนข้างเห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3. ปัจจุบันชีวิตส่วนใหญ่ของฉันในที่ทำงาน มีความใกล้เคียงกับที่ทำงานในอุดมคติ/ในฝันของฉัน

.....					
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ค่อนข้างเห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4. ปัจจุบันชีวิตส่วนใหญ่ของฉันกับเพื่อน มีความใกล้เคียงกับเพื่อนในอุดมคติ/ในฝันของฉัน

.....					
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ค่อนข้างเห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

5. เหตุการณ์ในชีวิตของฉันเองในช่วงนี้ นับว่าดีมาก

.....					
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ค่อนข้างเห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

6. เหตุการณ์ในชีวิตของฉันในครอบครัวช่วงนี้ นับว่าดีมาก

.....					
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ค่อนข้างเห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

7. เหตุการณ์ในชีวิตของฉันในที่ทำงานช่วงนี้ นับว่าดีมาก

.....					
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ค่อนข้างเห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

8. เหตุการณ์ชีวิตของฉันท่ามกลางเพื่อนฝูง นับว่าดีมาก

.....					
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ค่อนข้างเห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

9. ฉันพึงพอใจกับชีวิตของฉันโดยทั่วไป

.....					
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ค่อนข้างเห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ชุดที่ 7

คำแนะนำในการตอบ

เมื่อท่านอ่านข้อความแล้วโปรดขีด ✓ ในช่องว่างที่ตรงต่อความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละประโยค กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. ข้าพเจ้าจะค้นคว้าหาความรู้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
2. ข้าพเจ้าสำรวจความพร้อมของการจัดกิจกรรมก่อนทำการสอนจริง					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
3. ข้าพเจ้าค้นหาวีธีการวัดและประเมินผลเพื่อให้ตรงกับสภาพที่เป็นจริง					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
4. เมื่อนักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับบทเรียนตอนใด ข้าพเจ้าจะให้ความช่วยเหลือทันที					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
5. ข้าพเจ้าเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกัน					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
6. ข้าพเจ้าสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เต็มไปด้วยความรักและความเป็นมิตร					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
7. ข้าพเจ้าประเมินผลตามสภาพแท้จริงจากแฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. “ความรู้คู่คุณธรรม” จะเป็นหลักในการวางแผนการสอนทุกครั้งของข้าพเจ้า

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. ข้าพเจ้าจะเขียนแผนการสอนในแต่ละหน่วยล่วงหน้า โดยเน้นลักษณะนิสัยที่เหมาะสมของนักเรียน
ลงไปด้วยเสมอ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ข้าพเจ้าจะให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทั้งด้านการศึกษาและปัญหาส่วนตัว

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11. ข้าพเจ้าพยายามประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ลูกศิษย์อยู่ตลอดเวลา

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12. ข้าพเจ้าจะติดต่อประสานงานกับผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อยู่เสมอ ๆ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

ชุดที่ 1

คำแนะนำในการตอบ

แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบเติมคำและให้กาเครื่องหมาย ✓ ขอความกรุณาให้ท่านเติมข้อความหรือทำเครื่องหมายในตัวเลือกที่ตรงกับความจริงสำหรับตัวท่าน

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ.....ปี 3. อายุราชการ.....ปี
4. ข้าพเจ้าจบการศึกษาสูงสุดระดับ
☐ ต่ำกว่าอนุปริญญา ☐ อนุปริญญา
☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
5. สถานภาพสมรส
☐ โสด ☐ มีคู่สมรสแล้วอยู่ด้วยกัน
☐ แยกอยู่ต่างหากจากคู่สมรส ☐ หย่า , เป็นหม้าย
6. ปัจจุบันท่านสอนอยู่ที่โรงเรียน.....
7. ปัจจุบันท่านสอนระดับ
☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย
8. ขนาดของโรงเรียน
☐ เล็ก ☐ กลาง ☐ ใหญ่
9. โรงเรียนของท่านอยู่ใน
 สังกัด.....

ชุดที่ 2

คำแนะนำในการตอบ

เมื่อท่านอ่านข้อความแล้วโปรดขีด ✓ ในช่องว่างที่ตรงต่อความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละประโยค กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. ฉันสามารถแสดงความคิดเห็นกับผู้บังคับบัญชาเรื่องงานได้เสมอ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. เมื่อฉันพบปัญหาในการทำงานผู้บังคับบัญชาจะช่วยเหลือฉันเสมอ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. เมื่อผู้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็นที่ไม่ตรงกับฉัน ฉันสามารถที่จะรับฟังได้

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ฉันสามารถทำให้เพื่อนของฉันยอมรับจุดอ่อนของเขาโดยไม่เสียสัมพันธภาพ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ฉันปรึกษาเพื่อนร่วมงานเมื่อฉันมีปัญหาก็ไม่สามารถแก้ไขด้วยตนเอง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ในเวลาที่เพื่อนร่วมงานของฉันมีเรื่องคับขันในครอบครัวฉันจะปลอบใจเขาเสมอ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ฉันจะพยายามช่วยเหลือนักเรียนของฉันเสมอ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. นักเรียนชอบนำเรื่องต่างๆ มาปรึกษาหารือกับชั้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. นักเรียนรู้ว่าชั้นหวังดี และจริงใจต่อพวกเขาเสมอ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ฉันพยายามให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณมีความสามารถ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ชุดที่ 3

คำแนะนำในการตอบ

เมื่อท่านอ่านข้อความแล้วโปรดขีด ✓ ในช่องว่างที่ตรงต่อความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละประโยค กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. บ่อยครั้งเมื่อข้าพเจ้าส่งผลงานที่ข้าพเจ้าใช้ความพยายามอย่างมากในการจัดทำแก่ผู้บริหาร แต่ผู้บริหารท่านเพียงรับไว้เท่านั้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการทำงานสอนให้ผลไม่คุ้มค่า

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ครูที่มาจากครอบครัวที่มีชาติตระกูลมักได้รับพิจารณาเลื่อนขั้นตำแหน่งสำคัญเสมอ ๆ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. การเล่นเกมเล่นฟ็องและระบบอุปถัมภ์ ยังมีอยู่มากในโรงเรียนของข้าพเจ้า

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

5. ในหลายกรณีที่ผู้ได้รับความดีความชอบเป็นพิเศษในโรงเรียนของข้าพเจ้านั้นไม่ใช่คนที่ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นคนทำงานดีและมีนิสัยดี

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

6. บางครั้งข้าพเจ้าทำความผิดเพียงเล็กน้อย แต่ถูกตำหนิจากผู้บริหารอย่างรุนแรง

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

7. มีบ่อยครั้งที่ข้อเสนอแนะของคน ๆ หนึ่ง มักเป็นที่ยอมรับของผู้บริหารทั้ง ๆ ที่ข้าพเจ้ามองไม่เห็นความเหมาะสม

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

8. คนโปรดของเจ้านาย มักไม่ถูกลงโทษอย่างรุนแรง ถึงแม้จะทำความผิดร้ายแรง ซึ่งเป็นผลเสียหายแก่โรงเรียน

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

9. ข้าพเจ้ามีความตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการสอนเป็นอย่างดี แต่ข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่าจะได้รับการพิจารณาความดีความชอบเพราะเหตุนี้

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

10. ถ้าผู้บริหารไม่ชอบข้าพเจ้า ก็เป็นสิ่งที่ยากมากที่จะทำให้กลับมาชอบข้าพเจ้าได้

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ชุดที่ 4

คำแนะนำในการตอบ

เมื่อท่านอ่านข้อความแล้วโปรดขีด ✓ ในช่องว่างที่ตรงต่อความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละประโยค กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. ข้าพเจ้ามีความสุขที่ได้ทำงานสอน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ถึงแม้ว่าจะได้รับตำแหน่งที่ไม่สำคัญในการสอน ข้าพเจ้าก็ยังพอใจจะทำงานนี้ต่อไป

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ข้าพเจ้าชอบงานสอนที่ทำอยู่

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้าพยายามหาหนทางที่จะทำการสอนให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. แม้จะพบอุปสรรคใด ๆ ในการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญข้าพเจ้าก็จะมีวันย่อท้อ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ข้าพเจ้าไม่เคยปล่อยเวลาให้เสียไปโดยเปล่าประโยชน์ จะครุ่นคิดถึงกิจกรรมที่จะใช้สอนตลอดเวลา

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ขณะทำการสอนข้าพเจ้ารู้ตระหนักถึงความสำคัญของการสอนนั้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ข้าพเจ้าแน่วแน่มั่นคงเพื่อบรรลุเป้าหมายของการสอนในแต่ละคาบ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. เมื่อพบข้อบกพร่องในการสอนข้าพเจ้าจะพยายามหาทางแก้ไข ไม่ปล่อยปละละเลย

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ข้าพเจ้าชอบที่จะคิดปรับปรุงให้การสอนที่ทำอยู่มีคุณภาพดียิ่ง ๆ ขึ้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ชุดที่ 5

คำแนะนำในการตอบ

เมื่อท่านอ่านข้อความแล้วโปรดขีด ✓ ในช่องว่างที่ตรงต่อความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละประโยค กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. การเตรียมศึกษาเนื้อหาจากบทเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการวางแผนการสอน โดยมีเด็กเป็นสำคัญ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้าสบายใจถ้าได้สำรวจความพร้อมของการจัดกิจกรรมก่อนทำการสอนจริง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ข้าพเจ้าพร้อมที่จะออกแบบสื่อที่ใช้กับกิจกรรมไว้ก่อนล่วงหน้า

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้าเชื่อว่าวิธีการวัดและประเมินผลที่ดีที่สุด ต้องให้ตรงกับสภาพที่เป็นจริง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ข้าพเจ้ายินดีที่จะช่วยเหลือแนะนำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนแต่ละคน

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

6. ข้าพเจ้าจะสอดแทรกประสบการณ์ ขณะสอนให้แก่ นักเรียนอยู่ตลอดเวลา

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

7. ข้าพเจ้าคิดว่า การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกัน จะทำให้สามารถพัฒนา
คุณภาพจริยธรรมได้

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

8. ข้าพเจ้าดีใจเมื่อเห็นนักเรียนมีความสุขกับการจัดห้องเรียนด้วยตนเอง

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

9. ข้าพเจ้าเชื่อว่าการประเมินผลจากสภาพที่แท้จริงจากแฟ้มสะสมผลงานนักเรียน

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

10. ข้าพเจ้ายินดีที่จะใช้เวลานอกเวลา เพื่อพูดคุยกับผู้ปกครองของนักเรียน

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

11. ข้าพเจ้าพร้อมที่จะร่วมทำงานกับเพื่อนครู เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรม

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

12. ข้าพเจ้าจะพยายามไม่ขาดประชุมหรือสัมมนา เพราะอาจจะเกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

ชุดที่ 6

คำแนะนำในการตอบ

โปรดอ่านข้อความทีละประโยคแล้วเลือกตอบตัวเลือกที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
 กรุณาเลือกขีด ✓ เพียงตัวเลือกเดียวในแต่ละประโยค กรุณาตอบให้ครบทั้ง 20 ข้อ

1. ปัจจุบันชีวิตส่วนใหญ่ของฉัน มีความใกล้เคียงกับชีวิตในอุดมคติ/ในฝันของฉัน

.....
 เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. ปัจจุบันชีวิตส่วนใหญ่ของฉันในครอบครัว มีความใกล้เคียงกับครอบครัวในอุดมคติ/ในฝันของฉัน

.....
 เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3. ปัจจุบันชีวิตส่วนใหญ่ของฉันในที่ทำงาน มีความใกล้เคียงกับที่ทำงานในอุดมคติ/ในฝันของฉัน

.....
 เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4. ปัจจุบันชีวิตส่วนใหญ่ของฉันกับเพื่อน มีความใกล้เคียงกับเพื่อนในอุดมคติ/ในฝันของฉัน

.....
 เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

5. เหตุการณ์ในชีวิตของฉันเองในช่วงนี้ นับว่าดีมาก

.....
 เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

6. เหตุการณ์ในชีวิตของฉันในครอบครัวช่วงนี้ นับว่าดีมาก

.....
 เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

7. เหตุการณ์ในชีวิตของฉันในที่ทำงานช่วงนี้ นับว่าดีมาก

.....
 เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

8. เหตุการณ์ชีวิตของฉันท่ามกลางเพื่อนฝูง นับว่าดีมาก

.....
 เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

9. ฉันพึงพอใจกับชีวิตของฉันโดยทั่วไป

.....
 เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

10. ฉันพึงพอใจกับชีวิตในครอบครัวของฉัน

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

11. ฉันพึงพอใจกับชีวิตการทำงานของฉัน

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

12. ฉันพึงพอใจกับชีวิตของฉันในหมู่เพื่อน

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

13. เเท่าที่ผ่านมา ฉันได้รับสิ่งสำคัญที่ต้องการในชีวิตแล้ว

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

14. เท่าที่ผ่านมา ฉันได้รับสิ่งสำคัญที่ต้องการจากครอบครัวแล้ว

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

15. เท่าที่ผ่านมา ฉันได้รับสิ่งสำคัญที่ต่องานในการทำงานแล้ว

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

16. เท่าที่ผ่านมา ฉันได้รับสิ่งสำคัญที่ต้องการจากเพื่อนแล้ว

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

17. ถ้าฉันสามารถย้อนอดีตได้ ฉันจะไม่เปลี่ยนแปลงสิ่งใดๆ เกี่ยวกับชีวิตของฉัน

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

18. ถ้าฉันสามารถย้อนเวลาสู่อดีตได้ ฉันจะ**ไม่**เปลี่ยนแปลงสิ่งใดๆ เกี่ยวกับชีวิตใน**ครอบครัว**

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

19. ถ้าฉันสามารถย่นเวลาสุดได้ดี ฉันจะ**ไม่**เปลี่ยนแปลงสิ่งใดๆ เกี่ยวกับชีวิตในโรงเรียน

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

20. ถ้าฉันสามารถย้อนเวลาอดีตได้ ฉันจะไม่เปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการคบเพื่อน

ชุดที่ 7

คำแนะนำในการตอบ

เมื่อท่านอ่านข้อความแล้วโปรดขีด ✓ ในช่องว่างที่ตรงต่อความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละประโยค กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. ข้าพเจ้าจะค้นคว้าหาความรู้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้าสำรวจความพร้อมของการจัดกิจกรรมก่อนทำการสอนจริง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ข้าพเจ้าค้นหาวิธีการวัดและประเมินผลเพื่อให้ตรงกับสภาพที่เป็นจริง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. เมื่อนักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับบทเรียนตอนใด ข้าพเจ้าจะให้ความช่วยเหลือทันที

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ข้าพเจ้าเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกัน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ข้าพเจ้าสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เต็มไปด้วยความรักและความเป็นมิตร

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ข้าพเจ้าประเมินผลตามสภาพแท้จริงจากแฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. “ความรู้คู่คุณธรรม” จะเป็นหลักในการวางแผนการสอนทุกครั้งของข้าพเจ้า

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

9. ข้าพเจ้าจะเขียนแผนการสอนในแต่ละหน่วยล่วงหน้า โดยเน้นลักษณะนิสัยที่เหมาะสมของนักเรียน
ลงไปด้วยเสมอ

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

10. ข้าพเจ้าจะให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทั้งด้านการศึกษาและปัญหาส่วนตัว

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

11. ข้าพเจ้าพยายามประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ลูกศิษย์อยู่ตลอดเวลา

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

12. ข้าพเจ้าจะติดต่อประสานงานกับผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อยู่เสมอ ๆ

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	ระดับ
1	วัดประยุรวงศาวาส	ประถม
2	ประถมทวีธาภิเศก	ประถม
3	อนุบาลวัดนางนอง	ประถม
4	วัดหงส์รัตนาราม	ประถม
5	วัดหนัง	ประถม
6	วัดเจ้ามูล	ประถม
7	โกลิตตโมสร	ประถม
8	วัดชัยชนะสงคราม	ประถม
9	มหาวิรานุวัตร	ประถม
10	วัดโบสถ์	ประถม
11	วัดพลับพลาชัย	ประถม
12	บางบัว	ประถม
13	สายน้ำทิพย์	ประถม
14	เอกชัย	ประถม
15	พินุลย์อุปถัมภ์	ประถม
16	ไตรมิตรวิทยาลัย	มัธยม
17	สายปัญญารังสิต	มัธยม
18	โพธิสารพิทยากร	มัธยม
19	ศรีอยุธยา	มัธยม
20	สารวิทยา	มัธยม
21	ปทุมคงคา	มัธยม
22	สตรีสมุทรปราการ	มัธยม
23	สมุทรปราการ	มัธยม
24	สุรศักดิ์มนตรี	มัธยม
25	สวนกุหลาบวิทยาลัยนนทบุรี	มัธยม